PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

SPIS TREŚCI:

I. Wprowadzenie.....3
II. Akty prawne.....4
III. Misja i wizja szkoły.....5
IV .Model absolwenta.....5
V. Zadania wychowawczo-profilaktyczne.....8
VI. Zadania nauczycieli i wychowawców 13
VII Diagnoza szkoły.....….15
VIII. Czynniki chroniące.....16
IX. Zakres działań wychowawczo - profilaktycznych szkoły.....17
X. Uczestnicy programu wychowawczo-profilaktycznego.....….20
XI. Instytucje wspierające szkołę w działaniach profilaktycznych.....23
XII. Treści wychowawczo-profilaktyczne zawarte w podstawach przedmiotowych.....23
XIII. Treści wychowawczo-profilaktyczne realizowane w poszczególnych klasach.....32
XIV. Szczegółowe procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych.....32
XV. Ewaluacja.....….....40

Treści wychowawczo – profilaktyczne realizowane w klasach I – III…..41

Treści wychowawczo – profilaktyczne realizowane w klasach VII – VIII…..51

I. WPROWADZENIE

Współcześnie, wychowania i profilaktyki nie da się od siebie oddzielić. Cele i działania profilaktyczne stają się ważną częścią szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Program wychowawczo - profilaktyczny w naszej szkole powstał w wyniku doświadczeń z realizacją dotychczasowych programów wychowawczego i profilaktycznego, analizy aktów prawnych oraz diagnozy środowiska szkolnego z użyciem następujących narzędzi:
ankiety, rozmowy z dyrektorem szkoły, pedagogiem, wychowawcami, obserwacji, analizy osiągnięć szkolnych, analizy dokumentacji z uczestnictwa w realizowanych dotychczas programach profilaktycznych, analizy dokumentacji szkolnej, konsultacji z rodzicami oraz Samorządem Szkolnym.

Głównym założeniem programu jest *kreowanie zdrowego stylu życia, płynne wprowadzanie ucznia w reguły i organizację życia szkolnego, zapobieganie zachowaniom agresywnym, profilaktyka uzależnień oraz szeroko rozumiana edukacja niezbędna do kształtowania właściwych postaw i zachowań.*

Program obejmuje wszystkich uczniów. Cele programu, treści przekazywane uczniom, zadania nauczyciela oraz osiągnięcia uczniów są dostosowane do wieku rozwojowego na poszczególnych etapach. Obowiązkiem nauczyciela wychowawcy jest kreowanie sytuacji, w których uczeń będzie rozwijać różne sfery swojej osobowości, zdobywać wiedzę i umiejętności, przyjmować wartości, kształtować poglądy i postawy oraz formułować sądy i oceny.

Pierwszymi wychowawcami swoich dzieci są rodzice. Nauczyciele wspomagają ich wszechstronny i harmonijny rozwój, a uczeń akceptuje siebie i jest otwarty na potrzeby drugiego człowieka.

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, psychicznej, (emocjonalnej i intelektualnej), duchowej (aksjologicznej) i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki.

Profilaktyka to wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu. Ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia. Inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Profilaktyka winna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posiłkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie.

Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, pielęgniarką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

II. AKTY PRAWNE

1. Ustawa o systemie oświaty (Dz.U.z 2015 r.poz.2156 z późń.zm.)
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016.Prawo oświatowe.(Dz.U.z 2017r.,poz.59)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. O przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz.U.z 2017r. Poz.783)
4. Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015r.w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty, działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej, profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.(Dz.U.poz.1249)
5. Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017r. W sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.
6. Konstytucja Rzeczpospolitej Polskiej (zwłaszcza art.72,48,54,70) oraz (Dz.U.z 1997r.nr78,poz.483,z późn.zm.)
7. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
8. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989r.
9. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r.w sprawie procedury „Niebieskie karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta"(Dz.U.z 3 października 2011 poz.1245)
10. Rozporządzenie MENiS z dnia 30 kwietnia 2013r.w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
11. Ustawa z dnia 26 października 1982r.o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U.z 2010r.Nr 33.poz.178.z późń.zm.)
12. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r.o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.z 2005r.Nr 180.poz.1293.z późń.zm.)
13. Rozporządzenie MEN z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie zakresu i organizacji opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą.
14. Rozporządzenie MEN z dnia 12 sierpnia 1999r.w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego.(Dz.U.nr67,poz.756,z późn.zm.)
15. Ustawa z dnia 9 listopada 1995r.o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U.z 1996r.nr10,poz.55,z poźn.zm.)
16. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 maja 1998r.w sprawie przeciwdziałania i zwalczania zjawisk patologicznych wśród nieletnich.
17. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r.o ochronie zdrowia psychicznego(Dz.U.Nr111.poz.535)
18. Ustawa Karta Nauczyciela (Dz.U.z 2004r. Nr 191,z późń.zm.),art 7 ust.1-2 pkt1
19. Ustawa z dnia 26 października 1982r. O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

III. MISJA I WIZJA SZKOŁY

MISJA

Szkoła Podstawowa nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi im. H. Sienkiewicza to miejsce :

motywowania uczniów do wszechstronnego rozwoju poprzez:

- ✓ zdobywanie wiedzy i umiejętności pozwalających sprostać wyzwaniom potrzebnym w życiu,
- ✓ porozumiewanie się w języku ojczystym, w językach obcych,
- ✓ kształcenie umiejętności matematyczno-przyrodniczych,
- ✓ świadome i odpowiedzialne decydowanie o sobie,
- ✓ dbałość o prawidłowy rozwój fizyczny i zdrowie,
- ✓ poszanowanie wartości chrześcijańskich i uniwersalnych,
- ✓ korzystanie ze źródeł informacji,
- ✓ podejmowanie inicjatyw i zachowań przedsiębiorczych,
- ✓ wykorzystanie swoich zdolności i zainteresowań;
- ✓ poczucie dumy z własnego miejsca zamieszkania.

WIZJA

Dążymy do tego, by nasi uczniowie:

- ✓ mieli warunki do wszechstronnego rozwoju,
- ✓ byli przygotowani do nauki na wyższym etapie kształcenia,
- ✓ umieli korzystać z różnorodnych źródeł informacji,
- ✓ posiadali dobre umiejętności komunikacyjne w języku ojczystym i obcym,
- ✓ umieli dokonywać uzasadnionych i słusznych wyborów,
- ✓ dbali o zdrowie własne i innych oraz o środowisko naturalne,
- ✓ wzrastali w poczuciu i poszanowaniu indywidualności każdego człowieka,
- ✓ znali i stosowali podstawowe normy współżycia społecznego,
- ✓ doskonalili umiejętność posługiwania się technologiami informatycznymi,
- ✓ przyjmowali odpowiedzialność za planowanie, organizowanie oraz ocenianie własnej nauki,
- ✓ umieli współpracować z innymi,
- ✓ potrafili sprecyzować i rozwijać swoje zainteresowania,
- ✓ wzrastali w umiłowaniu Ojczyzny,
- ✓ szanowali kulturę i tradycje narodowe z równoczesnym poszanowaniem wartości ogólnoludzkich.

IV. MODEL ABSOLWENTA

I etapu kształcenia

Absolwent klasy III szkoły podstawowej jest:

Odpowiedzialny, obowiązkowy, solidny, co oznacza, że:

poznaje prawa i stara się podejmować obowiązki wynikające z roli ucznia w szkole i dziecka w rodzinie; uczy się podejmowania odpowiedzialności za postępowanie własne i swój udział w pracach grupy; stara się zrozumieć motywy zachowań rówieśników i hamować

reagowanie na nie tylko emocjami; dba o swój wygląd, higienę osobistą, wie, jak unikać zagrożeń, chętnie włącza się w życie klasy i szkoły.

Samodzielny, zaradny, otwarty, co oznacza, że:

przejawia własną aktywność w podejmowaniu różnych zadań na terenie szkoły i domu rodzinnego; często pyta starszych, starając się zaspokoić własną ciekawość, stara się planować swoje działania.

Uczciwy, prawy, prawdomówny, co oznacza, że:

poznaje normy zachowań obowiązujące w otoczeniu szkolnym i domowym, a zwłaszcza znaczenie szczerości i prawdomówności; rozumie, że nie wolno realizować własnych potrzeb kosztem cudzych praw i interesów; szanuje własność swoją i cudzą.

Kulturalny, taktowny, szanujący innych, co oznacza, że:

zna podstawowe zasady kulturalnego zachowania obowiązujące w życiu codziennym i stosuje je; uczy się szacunku dla symboli narodowych i religijnych i rozumie, że są one ważne dla bliskich mu grup ludzi; uczy się szacunku dla innych ludzi, również odmiennych pod różnymi względami (np. niepełnosprawnych) i stara się nie urazić ich swym zachowaniem; nie używa słów obraźliwych i wulgarnych;

Krytyczny wobec siebie i innych, co oznacza, że:

umie rozpoznać sytuacje własnego niewłaściwego zachowania i skorygować je; nie przechodzi obojętnie wobec cudzych niewłaściwych zachowań i stara się kulturalnie zwracać innym uwagę (np. w przypadku niszczenia mienia czy obiektów przyrody albo znęcania się nad zwierzętami).

II etapu kształcenia

Absolwent szkoły podstawowej:

Bardzo dobrze funkcjonuje w swoim naturalnym otoczeniu: w domu i w szkole.

Pozytywnie patrzy na otaczający świat, siebie i innych ludzi. Traktuje naukę jako coś oczywistego, czasem nawet atrakcyjnego, choć na ogół nie uczy się bezkrytycznie wszystkiego. Ma określony, dość szeroki krąg zainteresowań, którym poświęca swój czas i które stara się rozwijać.

Jest ciekawy świata, ale też – krytyczny.

Chętnie gromadzi wiadomości, korzystając z różnych źródeł. Potrafi selekcjonować i porządkować zdobywane informacje i ocenić ich przydatność do określonego celu. Dostrzega złożoność świata, analizuje istniejące w nim zależności i związki przyczynowo – skutkowe. Stara się poszerzyć swoją wiedzę. Jest aktywny umysłowo – na ogół się nie nudzi.

Jest otwarty

Wykorzystuje możliwości, jakie stwarza mu dom i szkoła. Rozumie (choć nie znaczy to, że przyjmuje z entuzjazmem!) ograniczenia wynikające z jego wieku. Chętnie i skutecznie nawiązuje kontakty, prezentując swój punkt widzenia i rozważając poglądy innych. Wie, że istnieją różne sposoby komunikowania się i bez trudu uczy się korzystania z nowoczesnych technologii komunikacyjnych. Łatwo nawiązuje współpracę z innymi ludźmi. W grupie potrafi działać zgodnie z obowiązującymi w niej zasadami. Interesuje się stawianymi przed nim zadaniami; potrafi planować swoje działania na rzecz ich realizacji, umie podporządkować się woli większości.

Jest odpowiedzialny.

Stara się przewidzieć skutki swoich działań, wykorzystuje wcześniejsze doświadczenia i gotów jest

ponosić niektóre konsekwencje swoich czynów. Cieszy się z sukcesów. Akceptuje porażki, ale jeśli jest w stanie - wytrwale i konsekwentnie szuka rozwiązań alternatywnych. Napotykając problem, stara się go rozwiązać. Jeżeli trzeba – zwraca się o pomoc do osób ze swojego najbliższego otoczenia i korzysta z niej. Potrafi świadomie dążyć do usprawnienia swojego warsztatu pracy; wykorzystania nowych źródeł wiedzy, opanowania nowych narzędzi. Działając w grupie, poczuwa się do współodpowiedzialności za efekty jej aktywności.

Jest rozważny.

Zna zagrożenia związane z życiem w swoim środowisku, potrafi przewidywać zagrożenie także w sytuacjach nowych, modyfikuje swoje zachowania w ich przewidywaniu. Potrafi zapewnić bezpieczeństwo sobie i innym. Postępuje zgodnie z zasadami higieny. Wykazuje stosowną aktywność fizyczną. Planuje swoją pracę i wypoczynek, potrafi świadomie przeciwdziałać stresowi.

Jest prawy.

Rozróżnia dobre i złe uczynki w oparciu o system wartości obowiązujący w jego otoczeniu.
W swoim zachowaniu wykazuje dobre intencje.

Jest tolerancyjny.

W każdym stara się dostrzec coś dobrego i zrozumieć go. Ze zrozumieniem traktuje różnice wynikające z niejednakowych możliwości, motywacji oraz odmienności kulturowej różnych ludzi. Jego tolerancja przekłada się na postawy akceptacji odmienności innych

Jest punktualny.

Dotrzymuje obietnic i zobowiązań, a także terminów. Umiejętnie planuje swoje zajęcia, nie marnuje czasu swego i innych osób.

Bez większych problemów funkcjonuje w otaczającym go świecie.

Łatwo nawiązuje kontakty, ma swój krąg przyjaciół. Z optymizmem patrzy na świat, wierzy w siebie i swoje możliwości. Ma określone zainteresowania, które pomogą mu dokonać wyboru dalszej drogi kształcenia. Jest w pełni kompetentny do samokształcenia.

Jest stosunkowo samodzielny.

Orientuje się w otaczającym go świecie. Potrafi stawiać sobie cele dotyczące siebie i najbliższych, i je realizować. Korzysta z różnych źródeł wiedzy. Potrafi zaprojektować nietypowe działania, dobierając odpowiednie metody postępowania.

Jest ciekawy świata, ale też krytyczny.

Stale poszerza swoje wiadomości na temat zjawisk i zależności występujących w świecie. Z pewnym dystansem podchodzi do uzyskiwanych informacji; wie, że można je weryfikować w oparciu o alternatywne źródła wiedzy. Odróżnia fikcję od świata realnego w przekazach medialnych.

Chcemy, by nasz absolwent:

Posiadał wiedzę i umiejętności pozwalające mu na kontynuowanie dalszej edukacji w szkołach średnich na miarę swoich możliwości, wykonywał sumiennie swoje obowiązki, potrafił współpracować z innymi dla dobra własnego i wspólnego, szanował zdrowie własne i innych, miał świadomość i przejawiał postawy prorodzinne, patriotyczne i proeuropejskie, znał wzorce i zasady dobrego zachowania, potrafił się właściwie zachować w różnych miejscach, sytuacjach i okolicznościach, potrafił rozwijać osobiste zainteresowania, indywidualne potrzeby i zdolności.

V. ZADANIA WYCHOWAWCZO -PROFILAKTYCZNE SZKOŁY

Zadania ogólne szkoły	**Zadania szczegółowe szkoły**
Kształtowanie postawy moralnej ucznia	• wskazywanie postaw moralnie pożądanych, • uczenie odróżniania dobra od zła, • uwrażliwienie na prawdę i dobro, • reagowanie na przejawy wulgarności, wandalizmu, brutalności, agresji, • przeciwdziałanie uzależnieniom, wskazywanie zdrowego stylu życia bez nałogów, • zero tolerancji dla przemocy w szkole, • uczenie poszanowania godności własnej i innych, • przeciwdziałanie ucieczkom z lekcji (wagarom), bieżące informowanie rodziców • jasne definiowanie pojęć: kłamstwo, kradzież mienia, • wyrabianie odpowiedzialności: samodzielna praca podczas egzaminów, • uczenie panowania nad emocjami, • włączanie ucznia do akcji charytatywnych na rzecz osób pokrzywdzonych przez los, potrzebujących wsparcia, • uwrażliwienie na los zwierząt, • rozbudzanie postaw tolerancji na szeroko rozumianą odmienność kulturową, narodową, religijną, przy poszanowaniu własnych i cudzych tradycji (walka z uprzedzeniami), • uświadomienie młodzieży odpowiedzialności za zatajenie informacji o tym, że komuś dzieje się krzywda, • dawanie dobrego przykładu swoim zachowaniem i postawą.
Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych	• działania na rzecz integracji klasy i poziomu klas (wycieczki integracyjne, warsztaty), • działania na rzecz reintegracji klasy po okresie zdalnego nauczania, • przekazywanie zasad współżycia z innymi (w zespole klasowym i społeczności szkolnej), • wdrażanie do pracy w zespole, • kształtowanie poczucia odpowiedzialności za innych(pomoc w nauce, zainteresowanie sytuacją rodzinną), • przygotowanie do życia w rodzinie;

	• wskazywanie istotnej roli rodziny w życiu człowieka, • rozwijanie empatii (także poprzez działalność szkolnych i pozaszkolnych kół wolontariatu itp.), • okazywanie szacunku innym ludziom, • kształtowanie samorządności uczniów (samorząd klasowy, Samorząd Szkolny), • zachęcanie do zaangażowania społecznego na rzecz społeczności szkolnej i najbliższego środowiska, • rozwijanie szacunku dla życia, godności, prawa, instytucji publicznych, • kształtowanie postaw prospołecznych wśród młodzieży szkolnej (np. altruizmu, szlachetność), • eliminowanie postaw dyskryminacji wśród młodzieży. • rozwijanie postawy odpowiedzialności za otoczenie i środowisko naturalne, • informowanie uczniów o osobach i instytucjach udzielających wsparcia w trudnych sytuacjach.
Kształtowanie szacunku dla historii i tradycji.	• zapoznanie klas I z historią szkoły oraz patronem szkoły, • realizacja projektu edukacyjnego związana z kształtowaniem szacunku dla tradycji i historii ze szczególnym uwzględnieniem „Patrona szkoły”, • organizowanie święta szkoły, udział uczniów w obchodach święta szkoły, • organizowanie apeli z okazji rocznic ważnych wydarzeń związanych z historią naszego kraju i regionu, • organizowanie spotkań ze świadkami wydarzeń historycznych, • poznawanie polskiej kultury, w tym osiągnięć duchowych i materialnych, • wyjścia na wystawy, wyjazdy do muzeów, miejsc pamięci narodowej (np.: Oświęcim, Brzezinka), • kształtowanie postawy patriotycznej, • uczenie szacunku i odpowiedniej postawy

	wobec hymnu państwowego, godła, flagi, • rozwijanie zainteresowań własnym regionem, • budzenie szacunku do odmienności regionalnej i narodowej.
Wspieranie uczniów w rozwoju własnej osobowości poprzez korzystanie z dóbr kultury i wykorzystanie własnych talentów	• organizowanie kółek zainteresowań, zajęcia z języków obcych, dostosowanie zajęć do poziomu przygotowania ucznia, jakie uzyskał na wcześniejszych etapach edukacyjnych, • spotkania z ciekawymi ludźmi, • organizowanie uroczystości w szkole, popularyzacja szeroko pojętej kultury (wyjścia do muzeów, kina, teatru, na wystawy), • popularyzacja czytelnictwa, • wyrobienie nawyku korzystania ze słowników, atlasów, encyklopedii, • nabywanie umiejętności posługiwania się technologią informacyjno- komunikacyjną w wyszukiwaniu, porządkowaniu i wykorzystywaniu informacji z różnych źródeł, np. internet; biblioteka multimedialna, informacji na poziomie uczeń-nauczyciel, uczeń-wychowawca, • praca z uczniem zdolnym, organizacja pomocy psychologiczno – pedagogicznej (przygotowanie do olimpiad, konkursów itp.), • kształcenie i promowanie uczniów szczególnie uzdolnionych.
Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa	• uczenie bezpiecznego zachowania się na drodze do i ze szkoły, • zapoznanie uczniów z zasadami bezpieczeństwa na terenie szkoły, • zapoznanie z zasadami wykorzystywania zapisów z monitoringu wizyjnego w celu poprawy bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły (kradzieże, agresja), podejmowania działań interwencyjnych, • kształtowanie umiejętności skutecznej odmowy wobec osób nakłaniających do spożywania substancji uzależniających (narkotyki, dopalacze, papierosy, alkohol, leki i środki anaboliczne), • zapoznanie z zasadami poruszania się po drogach i w środkach komunikacji,

	• uczenie zasad udzielania pierwszej pomocy, • wpajanie zasad bezpiecznego zachowania na terenie różnych obiektów, • wpajanie zasad bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania z internetu, narzędzi i zasobów cyfrowych (zapobieganie cyberprzemocy).
Promocja zdrowia	• uczenie zasad prawidłowego odżywiania (zwrócenie uwagi na choroby charakterystyczne dla wieku dojrzewania, zagrażające zdrowiu i życiu jak: anoreksja i bulimia), • rozwijanie u uczniów postawy dbałości o zdrowie własne i innych, • propagowanie form zdrowego i aktywnego wypoczynku, • przeciwdziałanie narkomanii i innym uzależnieniom(dostarczenie m.in. informacji na temat szkodliwości stosowania używek w tym również e -papierosów oraz dopalaczy), • rozwijanie umiejętność tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu, • przeciwdziałanie agresji i patologii wśród dzieci i młodzieży poprzez sport, filmy profilaktyczne, • diagnoza środowiska pozaszkolnego, w którym najczęściej przebywa uczeń
Współpraca z domem rodzinnym, instytucjami wspomagającymi wychowanie i opiekę	• kierowanie dzieci na badania psychologiczne i pedagogiczne do poradni pedagogiczno-psychologicznej, • organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów, • Organizowanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19 • organizacja nauczania indywidualnego ispecjalnego dla uczniów ze szczególnymi problemami – przewlekle chorych, niepełnosprawnych, z zaburzeniami zachowania, posiadających orzeczenia PPP o potrzebie nauczania indywidualnego lub specjalnego, • indywidualizowanie podejścia do uczniów wg

	zaleceń z opinii PPP (IPET), • kierowanie uczniów i rodziców do instytucji zewnętrznych udzielających pomocy terapeutycznej, wychowawczej, diagnostycznej, takich jak: Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, poradnie specjalistyczne: dla zagrożonych uzależnieniem od narkotyków i alkoholu, Poradni zajmujących się terapią rodzin itp. Motywowanie do skorzystania z ich pomocy, • organizowanie prelekcji, spotkań z rodzicami (pedagogizacja rodziców), • współpraca z pedagogiem szkolnym, • zainteresowanie sytuacją rodzinną i materialną uczniów, • udzielanie informacji uczniom co do rozwiązań prawnych i sposobów radzenia sobie w sytuacjach rodzinnych zagrażających zdrowiu, życiu i zakłócających prawidłowy rozwój (przemoc domowa, nałogi, zaniedbania opiekuńcze ze strony rodziców),rozmowy indywidualne i pogadanki w małych grupach, • gazetki i ulotki z informacjami dotyczącymi wymienionej tematyki, • informowanie rodziców o zachowaniu ucznia i jego postępach w nauce, • uczestniczenie w warsztatach, kursach dla nauczycieli, • ścisła współpraca z Radą Rodziców, aby pomóc uczniom i otoczyć ich opieką, • otoczenie opieką dziecka z trudnościami w nauce i zachowaniu; w nauce (zajęcia wyrównawcze, pomoc indywidualna, organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej), współpraca z zespołem wychowawczym.
Przygotowanie uczniów do wyboru przyszłego zawodu	• zapraszanie na lekcje wychowawcze ludzi różnych profesji, • zachęcanie do śledzenia sytuacji na rynku pracy, • organizowanie wyjść na dni otwarte szkół, • zachęcanie do realnej oceny własnych

	predyspozycji w aspekcie wyboru dalszego kierunku kształcenia, • pomoc pedagoga i doradcy zawodowego w wyborze szkoły średniej, • współpraca z rodzicami w aspekcie wyboru ścieżki edukacyjnej (informowanie rodziców o zainteresowaniach i predyspozycjach, mocnych i słabych stronach ucznia w kontekście wyboru szkoły ponadpodstawowej), • udostępnienie uczniom i rodzicom pełnej informacji na temat sieci szkół ponadpodstawowych.
Stworzenie uczniom warunków do wykonywania projektów edukacyjnych	• poinformowanie uczniów i rodziców na początku roku szkolnego o warunkach realizacji projektu edukacyjnego, • przedstawienie uczniom zasad i form realizacji projektu edukacyjnego.

VI. ZADANIA NAUCZYCIELI I WYCHOWAWCÓW KLAS

Obowiązki nauczyciela:

- Wynikają z Karty Nauczyciela;
- Wynikają z ustawy o Prawie oświatowym;
- Wynikają z Kodeku pracy.

art. 6 oraz 42 ust. 2 Karty Nauczyciela: nauczyciel obowiązany jest:

1) rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę;
2) wspierać każdego ucznia w jego rozwoju;
3) dążyć do pełni własnego rozwoju osobowego;
4) doskonalić się zawodowo, zgodnie z potrzebami szkoły;
5) kształcić i wychowywać młodzież w umiłowaniu Ojczyzny, w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka;
6) dbać o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów;
7) w działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych kierować się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską, z poszanowaniem godności osobistej ucznia.

art. 5 ustawy o Prawie oświatowym:

W ramach swojego czasu pracy oraz ustalonego wynagrodzenia nauczyciel obowiązany jest realizować:
1) zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze prowadzone bezpośrednio z uczniami albo na ich rzecz, w wymiarze określonym w tzw. pensum;
2) inne zajęcia i czynności wynikające z zadań statutowych szkoły, w tym zajęcia opiekuńcze i wychowawcze uwzględniające potrzeby i zainteresowania uczniów;

3) zajęcia i czynności związane z przygotowaniem się do zajęć, samokształceniem i doskonaleniem zawodowym.

art. 100§ 1 Kodeksu pracy :

Pracownik jest obowiązany wykonywać pracę sumiennie i starannie oraz stosować się do poleceń przełożonych, które dotyczą pracy, jeżeli nie są one sprzeczne z przepisami prawa lub umową o pracę.

USTAWA z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe

A**rt. 1.** System oświaty zapewnia w szczególności:

1) realizację prawa każdego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej do kształcenia się oraz prawa dzieci i młodzieży do wychowania i opieki, odpowiednich do wieku i osiągniętego rozwoju;

2) wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny;

3) wychowanie rozumiane jako wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży;

Art. 5. Nauczyciel w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską, z poszanowaniem godności osobistej ucznia.

Art. 96. 1. Podstawową jednostką organizacyjną szkoły, z wyjątkiem szkoły artystycznej realizującej wyłącznie kształcenie artystyczne, jest **oddział**.

2. **Oddziałem opiekuje się nauczyciel wychowawca.**

- ✓ **Nowa podstawa programowa godzin z wychowawcą** – od 1 września 2026 r. obowiązuje **tylko w klasie IV** (w kolejnych latach obejmuje następne klasy).
- ✓ **Ramowy plan nauczania** – od 1 września 2026 r. wprowadza przepis, że:

„Na rozwijanie u uczniów umiejętności dotyczących bezpiecznego zachowania się w sytuacjach zagrożeń występujących w czasie pokoju i w czasie wojny przeznacza się w klasach IV–VIII szkoły podstawowej co najmniej 1 godzinę zajęć z wychowawcą w miesiącu.”

- **klasa IV** – wychowawca realizuje **nową podstawę programową godzin z wychowawcą** oraz dodatkowo spełnia wymaganie dotyczące co najmniej jednej godziny miesięcznie poświęconej bezpieczeństwu (to wymaganie jest już wpisane w organizację godzin z wychowawcą).
- **klasy V–VIII** – **nie realizują jeszcze nowej podstawy programowej godzin z wychowawcą**, ale **muszą stosować przepis z ramowego planu nauczania** dotyczący jednej godziny miesięcznie o bezpieczeństwie, ponieważ ten przepis obowiązuje wszystkie klasy IV–VIII
- od 1 września 2026 r. „Na rozwijanie u uczniów umiejętności dotyczących bezpiecznego zachowania się w sytuacjach zagrożeń występujących w czasie pokoju i w czasie wojny przeznacza się w klasach IV–VIII szkoły podstawowej co najmniej **1 godzinę zajęć z wychowawcą w miesiącu.”**

Zajęcia z wychowawcą – główne zagadnienia zgodnie z nową podstawą programową.

W trakcie zajęć z wychowawcą nauczyciel uwzględnia m.in. zagadnienia:

1) tworzenie dobrych relacji w różnych społecznościach i przygotowanie do pełnienia różnych ról, w tym w rodzinie;

2) budowanie własnego światopoglądu, wewnętrznego systemu wartości i sądów etycznych;

3) rozwiązywanie konfliktów i zapobieganie sytuacjom konfliktowym;
4) rozpoznawanie zachowań ryzykownych i wykorzystywanie strategii ich unikania;
5) podejmowanie refleksji na temat własnej roli w różnych wspólnotach;
6) kształtowanie kompetencji społecznych i rozwijanie uważności na potrzeby różnych osób i grup;
7) kształtowanie kompetencji osobistych i rozwijanie własnej sprawczości;
8) bezpieczne zachowanie się w sytuacjach zagrożeń występujących w czasie pokoju i w czasie wojny;
9) udzielanie pierwszej pomocy;
10) kształtowanie odpowiedzialności za swoje działania, grupę, klasę, szkołę, wspólnotę lokalną i ojczyznę;
11) podejmowanie refleksji o sobie jako człowieku uczącym się;
12) planowanie własnego rozwoju rozumianego jako proces trwający przez całe życie.

VII. DIAGNOZA SZKOŁY

Przystępując do opracowania działań programu wychowawczo-profilaktycznego, dokonaliśmy wstępnego rozpoznania problemów wychowawczych szkoły.
Dostrzeganie problemów wychowawczych w szkole wymaga zauważania ich nie tylko przez nauczycieli, pracowników administracji, ale także przez samych uczniów i ich rodziców. Wówczas zestawienie pojawiających się problemów pozwala ujrzeć je w szerszym kontekście, nie tylko jako problem szkoły czy ucznia, ale całego środowiska, w którym uczeń żyje i wychowuje się.

W związku z powyższym, określając problemy wychowawcze występujące w szkole, zasięgaliśmy opinii nauczycieli, wychowawców, uczniów i rodziców. Korzystaliśmy z różnych form współpracy ze środowiskiem: rozmowy, wywiady, ankiety, zebrania z rodzicami, obserwacje, analiza dokumentacji, obserwacja uczniów podczas przerw oraz informacje płynące z instytucji współpracujących ze szkołą.
Z analizy sytuacji wychowawczej szkoły opartej na:

- rozpoznaniu środowiska rodzinnego uczniów,
- rozpoznaniu potrzeb uczniów w zakresie opiekuńczo-wychowawczym, a także psychologiczno-pedagogicznym,
- pojawiających się problemach wychowawczych występujących w szkole i poza nią wynika, że uczniowie uczęszczający do naszej szkoły nie przejawiają postaw dysfunkcyjnych ani zachowań ryzykownych. W szkole czują się bezpiecznie.

Najczęściej występującymi problemami, jakie wyłaniają się z przeprowadzonej diagnozy są:

- problem przemocy fizycznej (drobne bójki, zaczepki, konflikty między uczniami), który wynika z nieumiejętności konstruktywnego rozwiązywania problemów,
- problem agresji słownej (używanie wulgaryzmów, wyzwisk)
- trudności w zdyscyplinowaniu uczniów podczas lekcji,
- ucieczki z lekcji, wagary,
- pierwszy kontakt z papierosem

Ponadto w szkole pojawiają się:

- problemy zdrowotne i materialne,
- brak zainteresowania nauką,

- spędzanie zbyt dużej ilości czasu przed komputerem i telewizorem.

Zdarza się, że zachowania te współwystępują ze sobą. Aby chronić ucznia przed zagrożeniami i zapobiegać jego negatywnym zachowaniom, należy poznać przede wszystkim motywy tych zachowań. Różne nasze obserwacje wskazują, że przyczyną niepokojących zachowań uczniów są najczęściej:

- problemy w rodzinie, (bezrobocie, złe warunki ekonomiczne, przemoc fizyczna i psychiczna, alkoholizm)
- negatywne wzorce w mediach,
- chęć zwrócenia na siebie uwagi, znalezienie akceptacji w grupie,
- odreagowanie emocji,
- brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, uległość wobec presji grupy rówieśników,
- bezkarność,
- brak reakcji ze strony dorosłych,
- nuda,
- problemy zdrowotne dzieci.

VIII. CZYNNIKI CHRONIĄCE

Najskuteczniejszym sposobem zapobiegania zachowaniom odbiegającym od norm społecznych jest osłabienie czynników ryzyka. Jednak równie ważną rolę odgrywa w profilaktyce wzmacnianie tych czynników, które przeciwdziałają „ryzykownym" działaniom, gdyż zwiększają odporność ludzką na czynniki ryzyka. Dlatego wzmacnianie tzw. czynników chroniących jest również priorytetem w działalności profilaktycznej naszej szkoły.

Przez czynniki chroniące należy rozumieć te właściwości jednostek lub środowiska społecznego, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny człowieka i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka *(Skuteczność profilaktyki używania substancji psychoaktywnych, K. Ostaszewski,2003)*. Należą do nich:

- zapewnienie opieki w ramach świetlicy szkolnej,
- współpraca z rodzicami,
- silna więź emocjonalna z rodzicami, poczucie bezpieczeństwa w domu,
- działania mające na celu ukazanie rodziny jako wartości,
- szacunek do norm, wartości,
- pomoc koleżeńska w odrabianiu zadań, nadrabianiu zaległości,
- możliwość odrobienia zadania domowego z pomocą nauczyciela w świetlicy szkolnej,
- prowadzenie zajęć dydaktyczno-wyrównawczych dla uczniów przejawiających problemy w nauce,
- prowadzenie zajęć rewalidacyjnych,
- prowadzenie zajęć logopedycznych,
- współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny w zakresie zaspakajania podstawowych potrzeb,
- indywidualne podejście do ucznia,
- prowadzenie zajęć integrujących klasę,
- prowadzenie zajęć prospołecznych, prozdrowotnych, profilaktycznych (zawody, zabawy,

pogadanki, konkursy, itp.)
- organizowanie stałych, cyklicznych imprez szkolnych o tematyce kościelnej i świeckiej (wycieczki, zabawy, Mikołaj, Jasełka - wigilie klasowe, koncert kolęd itp.)
- regularne praktyki religijne,
- przestrzeganie praw człowieka, dziecka,
- wspomaganie rozwoju moralnego uczniów (poszanowanie norm, wartości, autorytetów),
- stwarzanie uczniom możliwości przynależenia do pozytywnych grup rówieśniczych: kół zainteresowań, zespołów sportowych, muzycznych, itp.,
- rozwijanie zainteresowań uczniów oraz przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym (zainteresowanie nauką szkolna),
- poszerzanie wiedzy o wpływie nikotyny, alkoholu, narkotyków na zdrowie,
- organizowanie akcji charytatywnych,
- organizowanie pomocy materialnej,
- prowadzenie indywidualnych rozmów z uczniami,

IX. ZAKRES DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH I PROFILAKTYCZNYCH SZKOŁY

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1. fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
2. psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
3. społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
4. aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

1. współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów i wychowanków w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
2. kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;
3. wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;
4. kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami;

5. doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami, wychowankami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów lub wychowanków;
6. wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów;
7. rozwijanie i wspieranie działalności wolontarystycznej oraz zaangażowania w działalność organizacji harcerskich bądź innych związanych z ideą wychowania;
8. wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej. Obejmuje ona:

1) *w przypadku profilaktyki uniwersalnej* – wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych czy też nowych substancji psychoaktywnych.

Sposoby realizacji:

- badania ankietowe,
- obserwacja zachowań uczniów,
- zajęcia ze specjalistami na temat uzależnień i zapobiegania im,
- warsztaty zawierające elementy treningu asertywności, kształtujące umiejętność skutecznego odmawiania,
- akcje profilaktyczne, konkursy plastyczne, projekcje filmów na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych,
- przygotowywanie przez uczniów prezentacji, referatów, plakatów dotyczących zapobiegania uzależnieniom,
- redagowanie do gazetki szkolnej artykułów związanych z tematyką uzależnień(dyskusje w klasach na powyższe tematy w ramach zajęć z wychowawcą)
- spotkania z przedstawicielami Policji, Straży Miejskiej, Służby Zdrowia

Odpowiedzialni:

- dyrektor, pedagog szkolny, nauczyciele, wychowawcy klas, opiekunowie gazetki, zaproszeni goście, pracownicy szkoły.

2) *w przypadku profilaktyki selektywnej* – wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;

Sposoby realizacji:

- interwencja w przypadku niepokojących zachowań uczniów, które związane są z ryzykiem wystąpienia uzależnienia ,
- współpraca z instytucjami, które mogą udzielić dalszej pomocy,
- poradnictwo-działania edukacyjne,
- współpraca pracowników szkoły między sobą, dzieckiem i rodzicami,
- realizacja programów profilaktycznych,

- współpraca ze specjalistami z zakresu pracy na rzecz dziecka i rodziny, kierowanie do specjalistów ,
- wdrażanie procedur postępowania nauczycieli, pracowników szkoły w sytuacjach związanych z zagrożeniem zdrowia lub życia.

  Odpowiedzialni:

  dyrektor, pedagog szkolny, nauczyciele, wychowawcy klas, rodzice, pracownicy szkoły, specjaliści.

3) *w przypadku profilaktyki wskazującej* – wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych czy też nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Sposoby realizacji:

- współpraca ze specjalistami placówek działającymi na rzecz dziecka i rodziny, np. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Policja, Sąd Rejonowy Wydział Rodziny i Nieletnich, Kurator Rodzinny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Kierowanie do w/w placówek, instytucji.

  Odpowiedzialni:

  dyrektor, pedagog szkolny, nauczyciele, wychowawcy klas, rodzice, pracownicy szkoły, specjaliści.

Działania profilaktyczne w szkole obejmują w szczególności:

1. realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
2. przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;
3. kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków i substancji psychoaktywnych przez uczniów i wychowanków, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;
4. doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych;
5. włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków i substancji psychoaktywnych.

X. UCZESTNICY PROGRAMU WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY

Współodpowiedzialni za wszechstronny rozwój osobowości ucznia są wszyscy uczestnicy programu:

Rodzice :

- Mają prawo do wychowywania zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka;
- Są współtwórcami Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- Wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa;
- Wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą;
- Aktywnie uczestniczą w życiu szkoły;
- Dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci,

Dyrektor szkoły:

- Dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, o poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły, o kształtowanie twórczej atmosfery pracy w szkole
- Współpracuje z Samorządem Szkolnym.
- Stwarza warunki do prawidłowej realizacji Konwencji Praw Dziecka oraz umożliwia uczniom podtrzymanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej.
- Czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego.
- Ma obowiązek organizowania spotkań szkoleniowych dla nauczycieli, umożliwiać udział w kursach pedagogicznych.
- Dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły zarówno uczniom, jak i pracownikom, dyżury pracowników szkoły, monitoring wejść i wyjść osób wchodzących i wychodzących ze szkoły, monitoring wizyjny.

Wychowawcy klas:

- Dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie;
- Wspierają rozwój uczniów i usamodzielnianie się;
- Prowadzą dokumentację nauczania;
- Opracowują i realizują Program Wychowawczo – Profilaktyczny;
- Koordynują pracę wychowawczo – profilaktyczną w zespole klasowym;
- Dokonują rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia;
- Podejmują działania w przypadkach przemocy wobec niego, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów;
- Wnioskują o objęcie pomocą psychologiczno – pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- Informują rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno – pedagogicznej;
- Wspierają wychowanków w poznawaniu wartości i kształtowaniu umiejętności wnikania w istotę wartości, ich znaczenia w życiu oraz w wartościowaniu rzeczy i zjawisk;

- Integrują i kierują zespołem klasowym;
- Wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków, oceniają zachowania uczniów;
- Wdrażają do samooceny postępów w zachowaniu, nadzorują realizację obowiązku szkolnego;
- Promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów;
- Inspirują pracę zespołową w klasie, przydzielają zespołom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz wspólnie oceniają stopień ich realizacji;
- Współdziałają z nauczycielami uczącymi w klasie;
- Współpracują z rodzicami; włączają rodziców w sprawy programowe i organizacyjne klasy;
- Współpracują z dyrekcją szkoły, pedagogiem i pielęgniarką;
- Współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka, policją, poradnią psychologiczno – pedagogiczną, sądem rodzinnym;

Nauczyciele:

- Oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych;
- Odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjść i wyjazdów szkolnych;
- Udzielają pomocy w przezwyciężeniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane
- potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach;
- Wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania;
- Inspirują uczniów do twórczych poszukiwań , aktywności i samodzielności;
- Kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu,
- Reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań ;
- Dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów;
- Wspólnie z pedagogiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów, dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia;
- Współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą;
- Proponują uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią,
- Realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły;
- Realizują na zajęciach dydaktycznych treści dotyczące obszarów wychowania i profilaktyki.

Uczniowie, Samorząd Uczniowski:

- Przestrzegają Statut Szkoły;
- Współorganizują imprezy i akcje szkolne;
- Znają i przestrzegają normy zachowania obowiązujące członków społeczności szkolnej;
- Akceptują innych uczniów i szanują ich prawa,
- Współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności;

- Kierują swym rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni;
- Prowadzą zdrowy tryb życia i dbają o swoje środowisko;
- Mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej;
- Uczestniczą w opiniowaniu dokumentów szkolnych (Statut Szkoły, Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny);
- Rozwijają w sobie potrzeby wyboru wartości i umiejętności kształtowania właściwej hierarchii;

grupa podwyższonego ryzyka

- uczniowie wykształcają postawy sprzyjające podejmowaniu racjonalnych decyzji związanych z zażywaniem alkoholu i środków odurzających,
- uczniowie rozwijają takie umiejętności interpersonalne jak: chronienie siebie w sytuacji nacisku grupowego, otwartość, empatia, odreagowanie napięć i budowanie udanych relacji z ludźmi,
- uczniowie potrafią rozwiązywać problemy, określają różnice zdań, akceptują różnice, poszukują rozwiązań,
- uczniowie są przygotowani do radzenia sobie z trudnościami wieku młodzieńczego.

grupa najwyższego ryzyka

- szkoła prowadzi diagnozę dzieci i młodzieży mających kontakt z alkoholem, narkotykami, nikotyną i innymi środkami psychoaktywnymi; ukazywanie możliwości pomocy w specjalistycznych ośrodkach,
- szkoła podnosi świadomość młodzieży odnośnie skutków używania środków psychoaktywnych i podejmowania racjonalnych decyzji dotyczących ich zażywania,
- nauczyciele ukazują możliwości stworzenia alternatyw w środowisku dla nadużywania alkoholu, narkotyków, a także innych destruktywnych zachowań,
- uczniowie uczą się umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z przemocą z zewnątrz

Pedagog szkolny:

- Diagnozuje indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów w celu określenia celu niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów,
- Diagnozuje sytuacje wychowawcze w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów;
- Udziela pomocy psychologiczno – pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;
- Podejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci;
- Zapobiega zaburzeniom zachowania oraz inicjuje różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
- Prowadzi działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych;
- Pomaga rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości , predyspozycji i uzdolnień uczniów

Pozostali pracownicy szkoły:

- Wspomagają działania w/w osób.
- Dbają o poczucie bezpieczeństwa dzieci.
- Reagują w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych.

XI. INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE SZKOŁĘ W DZIAŁANIACH PROFILAKTYCZNYCH

1.Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
- konsultacje psychologiczne i logopedyczne,
- diagnoza zaburzeń,
- poradnictwo,
- terapia pedagogiczna.

2.Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- pomoc materialna,
- współpraca z rodzicami(prawnymi opiekunami)

3.Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- pomoc materialna rodzinom,
- wspieranie rodziny w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.

4.Ośrodek Terapii Uzależnień
- terapia rodzinna i indywidualna,
- poradnictwo.

5.Poradnia Zdrowia Psychicznego
- rozwiązywanie problemów dotyczących zdrowia psychicznego, np.agresji.

6.Komenda Policji
- monitoring terenów wokół szkoły
- profilaktyka uzależnień.

7.Urząd Miasta

8.Straż Pożarna

XII. TREŚCI DOTYCZĄCE WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI ZAWARTE W PODSTAWACH PRZEDMIOTOWYCH.

Zdrowie -edukacja zdrowotna.

	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Edukacja wczesnoszkolna.	-dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia, -ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia człowieka, posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat wezwania o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej, -posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia, -reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia

	bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby, -wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych, ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia, ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych, zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze, przygotowuje zdrowe przekąski (sałatki owocowe i warzywne, zdrowe kanapki), -ubiera się odpowiednio do stanu pogody, poszukuje informacji na temat pogody, wykorzystując np. Internet, -ma świadomość, iż nieodpowiednie korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka.
Informatyka	- w sposób odpowiedzialny posługuje się technologią dostosowaną do jego predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych.
Biologia	-analizuje związek pomiędzy własnym postępowaniem a zachowaniem zdrowia oraz rozpoznaje sytuacje wymagające konsultacji lekarskiej, -uzasadnia konieczność ochrony przyrody, -opisuje i prezentuje postawę i zachowania człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody.
Wychowanie fizyczne	-opisuje, jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla zdrowia, -opisuje piramidę żywienia i aktywności fizycznej, opisuje zasady zdrowego odżywiania, -przestrzega zasad higieny osobistej i czystości odzieży,-przyjmuje prawidłową postawę ciała w różnych sytuacjach, -omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia, -wymienia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie oraz wskazuje te, na które może mieć wpływ, -omawia sposoby redukowani nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim w sposób konstruktywny, -wymienia przyczyny i skutki otyłości oraz nieuzasadnionego odchudzania się i używania sterydów w celu zwiększenia masy mięśni, -wyjaśnia wymogi higieny wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania.
WOS	-rozpoznaje przypadki wymagające postaw asertywnych, -podaje przykłady trudnych społecznie sytuacji, w których należy zachować się asertywnie, uzasadnia, ze można zachować dystans wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań innych ludzi lub przeciwstawić się im, przedstawia różne formy zachowań asertywnych.
Przyroda	-kształtowanie umiejętności właściwego reagowania na niebezpieczeństwa zagrażające życiu i zdrowiu, -doskonalenie umiejętności dbałości o własne ciało, jak i najbliższe otoczenie,

	-poznawanie siebie, swoich zdolności i rozwijanie zainteresowań sprzyjających motywacji do uczenia się.
Edukacja dla bezpieczeństwa	-wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym, wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie, -wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne), zagrażają zdrowiu oraz wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków, odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ od takich, na które nie może mieć wpływu, -omawia krótkoterminowe i długoterminowe konsekwencje zachowań sprzyjających (prozdrowotnych) i zagrażających zdrowiu, -dobiera i demonstruje umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie), -wymienia rzetelne źródła informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych, -ocenia własne zachowania związanie ze zdrowiem, ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia, -ustala, co sam może zrobić, aby tworzyć warunki środowiskowe i społeczne, które są korzystne dla zdrowia (ochrona środowiska przyrodniczego, wsparcie społeczne, komunikacja interpersonalna, współpraca osób, instytucji i organizacji na rzecz zdrowia)
Technika	-przyjmuje postawy odpowiedzialności za współczesny i przyszły stan środowiska, -kształtuje umiejętności segregowania i wtórnego wykorzystywania odpadów znajdujących się w najbliższym otoczeniu.
Wychowanie do życia w rodzinie	-radzi sobie w sytuacji konfliktu, presji grupy, stresu.

<u>Kształtowanie postaw społecznych.</u>

Edukacja wczesnoszkolna	-identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród, respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach, -przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad, -współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami, doświadczeniami, wykorzystując technologię, -dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory, -dostrzega, że lepiej poznaje siebie, bardziej się rozwija i czerpie szczęście w relacji z innymi osobami niż w samotności, -odkrywa, że współtworzy różne wspólnoty osób, np. rodzinę, klasę, państwo,

	-ma świadomość, że każdej osobie, także jemu, należy się szacunek, że szacunkiem należy obdarzać także wspólnoty osób :rodzinę, klasę, naród – (ojczyznę), w tym wspólnotę religijną a także symbole tych wspólnot, -szanuje godność każdej osoby oraz swoją, wyraża swoim komunikatem werbalnym i niewerbalnym, -uwzględnia coraz częściej godność i dobro innych osób, podejmując decyzję o działaniu, -wyraża szacunek wobec osób, wspólnot osób oraz ich symboli w sytuacjach codziennych i uroczystych, przejawiając właściwe zachowanie, -wchodzi w relacje z innymi osobami (rówieśnikami, nauczycielami), szanując to, co jest wartością dla nich, i nazywając to, co jest wartością dla niego, -naśladuje i przyjmuje jako własne zachowania dobre na podstawie doświadczeń ze świata realnego oraz przykładów płynących z tekstów literackich, filmów i innych źródeł, -przestrzega zasad obowiązujących we wspólnocie osób, której jest członkiem.
Informatyka	-uczestniczy w zespołowym rozwiązywaniu problemu, posługując się technologią taką jak: poczta elektroniczna, forum, wirtualne środowisko kształcenia, dedykowany portal edukacyjny, -identyfikuje i docenia korzyści płynące ze współpracy nad wspólnym rozwiązywaniem problemów, -bierze udział w różnych formach współpracy, jak: programowanie w parach, zespole, realizacja projektów, uczestnictwo w zorganizowanej grupie uczących się, projektuje, tworzy i prezentuje efekty wspólnej pracy.
Wychowanie fizyczne	-uczestniczy w sportowych rozgrywkach klasowych w roli zawodnika, stosując zasady „czystej gry”, szacunku dla rywali, respektowania przepisów gry, podporządkowania się decyzjom sędziego, potrafi właściwie zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki, podziękować za wspólną grę, -pełni role organizatora, sędziego i kibica w ramach szkolnych zawodów sportowych, -wyjaśnia zasady kulturalnego kibicowania, -wyjaśnia, jak należy zachować się w sytuacjach związanych z aktywnością taneczną, -omawia znaczenie dobrych relacji z innymi ludźmi, w tym z rodzicami oraz rówieśnikami tej samej i odmiennej płci, -identyfikuje swoje mocne strony, budując poczucie własnej wartości, planuje sposoby rozwoju oraz ma świadomość słabych stron, nad którymi należy popracować, -wykazuje kreatywność w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji

	problemowych, -wykazuje umiejętność adekwatnej samooceny swoich możliwości psychofizycznych, -współpracuje w grupie, szanując poglądy i wysiłki innych ludzi, wykazując asertywność i empatię, -motywuje innych do udziału w aktywności fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób o niższej sprawności fizycznej i specjalnych potrzebach edukacyjnych.
WOS	-współpracuje z innymi - dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich, -wykazuje konieczność współdziałania w życiu społecznym i wyjaśnia istotę samorządności, -uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną, rozumie znaczenie potrzeb społecznych człowieka (kontaktu, przynależności, uznania), -przedstawia zasady komunikowania się, wyjaśnia zasady skutecznej autoprezentacji (kształtowania swojego wizerunku), wymienia cechy grup społecznych, charakteryzuje grupę koleżeńską i grupę nastawioną na realizację określonego zadania, uzasadnia, że efektywna współpraca przynosi różne korzyści, przedstawia różne formy współpracy w grupie, -rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej, wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji, -przedstawia cele i przykłady działania organizacji społecznych skupiających młodych ludzi w Polsce, wyjaśnia ideę wolontariatu i przedstawia formy działalności wolontariuszy,
Przyroda	-zachęcanie do działania na rzecz środowiska lokalnego, -doskonalenie umiejętności w zakresie komunikowania się, współpracy i działania oraz pełnienia roli lidera w zespole.
Biologia	-prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych.
Wychowanie do życia w rodzinie	-zna i stosuje zasady savoir-vivreu w różnych sytuacjach społecznych, -rozumie zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej i jej znaczenie w relacjach interpersonalnych, przyjmuje odpowiedzialność za manifestowane reakcje, wypowiadane i pisane słowa, -kształtuje i wyraża postawy asertywne, gdy nie może lub nie powinien czegoś wykonać, stara się odmawiać tak, by nie ranić drugiego, -bierze udział w życiu społecznym przez wolontariat, stowarzyszenia, grupy nieformalne, aktywność indywidualną, ujawnia wrażliwość na osoby potrzebujące pomocy i zna konkretne sposoby jej udzielenia,

Kultura-wartości, normy i wzory zachowań.

Klasa I-III	-ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych

	wartości, takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przepraszanie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne respektowane przez środowisko szkolne, -szanuje tradycje i zwyczaje różnych grup społecznych i narodów, przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świat w różnych regionach Polski, a także w różnych krajach, -określa, co jest dobre, a co złe, w otaczającym go świecie i w świecie poznawanych tekstów oraz podaje uzasadnienie swojego zdania, -odróżnia szczęście od doraźnie odczuwanej przyjemności i poznaje, że dobro jest źródłem szczęścia własnego oraz innych osób, -odkrywa, że wspólnota osób, której jest członkiem, ustanawia swoje zasady (normy) i oczekuje ich respektowania.
Język polski	-kształtuje umiejętność uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym, -rozwija zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka i kierowania się tymi wartościami, -kształci postawy szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej, -rozwija zainteresowania kulturą w środowisku lokalnym i potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych, -rozwija szacunek dla wiedzy, wyrabia pasję poznawania świata i zachęca do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości, -rozwija umiejętność samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania, rozwija umiejętność rzetelnego korzystania ze źródeł wiedzy, w tym stosowania cudzysłowu, przypisów, odsyłaczy oraz szacunku dla cudzej wartości intelektualnej, -kształci nawyki systematycznego uczenia się oraz porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania, -jest zachęcany do rozwijania swoich uzdolnień przez udział w różnych formach poszerzania wiedzy, np. w konkursach, olimpiadach, wykładach oraz rozwijania umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy.
Historia	-poznaje historię i tradycję swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych -zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje.
Muzyka	-poznaje i popularyzuje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu, -zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej, -zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we

	własnym regionie, kraju i na świecie oraz działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne, -uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej), -angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska, -uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych, -stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp. tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców.
Plastyka	-zna dziedzictwo kulturowe najbliższego otoczenia, wymienia zabytki i dzieła architektury (historycznej i współczesnej), -zapoznaje się z twórczością artystów w obrębie „małej ojczyzny”
WOS	-uzasadnia, ze konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn, przedstawia sposoby rozwiązywania konfliktów oraz analizuje ich zalety i wady, -podaje cnoty obywatelskie (odpowiedzialność, troska o dobro wspólne, aktywność, przedsiębiorczość, solidarność, roztropność, tolerancja, odwaga cywilna), wykazuje, odwołując się do działań wybitnych Polaków, znaczenie ich urzeczywistnienia dla pożytku publicznego, -wymienia mieszkające w Polsce mniejszości narodowe i etniczne, grupę posługującą się językiem regionalnym oraz grupy migrantów (w tym uchodźców) i lokalizuje miejsca ich zwartego zamieszkania, przedstawia - za Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej - prawa przysługujące etnicznym grupom mniejszościowym, -uzasadnia, że można pogodzić różne tożsamości społeczno-kulturowe, rozpoznaje przejawy ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu oraz uzasadnia potrzebę przeciwstawiania się tym zjawiskom, -planuje dalszą edukację, uwzględniając własne zainteresowania, zdolności i umiejętności oraz rady innych osób i sytuacje na rynku pracy.
Przyroda	-kształtuje postawy związane z tożsamością kulturową regionu.
Geografia	-łączy racjonalność naukową z refleksją nad pięknem i harmonia świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości, -przyjmuje postawy szacunku do środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania, -rozwija w sobie poczucie tożsamości oraz wykazywanie postawy

	patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej, -ma poczucie dumy z piękna ojczystej przyrody i dorobku narodu (różnych obiektów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego własnego regionu i Polski, krajobrazów Polski, walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych oraz sukcesów polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej, -kształtuje pozytywne emocjonalne i duchowe więzi z najbliższym otoczeniem, krajem ojczystym, a także z całą planetą Ziemią, -rozwija postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przyszłego rozwoju społeczno-kulturowego i gospodarczego „małej ojczyzny", własnego regionu i Polski, -przełamuje stereotyp i kształtuje postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości.
Informatyka	-opisuje kwestie etyczne związane z wykorzystaniem komputerów i sieci komputerowych, takich jak: bezpieczeństwo, cyfrowa tożsamość, prywatność, własność intelektualna, równy dostęp do informacji i dzielenie się informacją, -postępuje etycznie w pracy z informacjami.
Wychowanie do życia w rodzinie	-jest odpowiedzialny za własny rozwój i samowychowanie.

Bezpieczeństwo-profilaktyka zachowań ryzykownych(problemowych).

Edukacja wczesnoszkolna	-wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu, -rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych, przestrzega zasad zachowania się w środkach publicznego transportu zbiorowego, -stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną, rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą, stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku, ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego, np. nagła zmiana pogody, huragan, ulewne deszcze, burza, susza oraz ich następstwa: powódź, pożar, piorun, określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach, -stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami.

	-rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, zawłaszcza w sieci Internet.
Informatyka	-rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania innych osób, korzystających z technologii, w tym zwłaszcza w sieci Internet, -przestrzega ogólnie przyjęte zasady związane z bezpieczeństwem w Internecie -posługuje się technologią zgodnie z przyjętymi zasadami i prawem, przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, -uznaje i respektuje prawo do prywatności danych i informacji oraz prawo do własności intelektualnej, -wymienia zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz do informacji i opisuje metody wystrzegania się ich, -stosuje profilaktykę antywirusową i potrafi zabezpieczyć przed zagrożeniem komputer wraz z zawartymi w nim informacjami, -ocenia krytyczne informacje i ich źródła, w szczególności w sieci, pod względem rzetelności i wiarygodności w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji, docenia znaczenie otwartych zasobów w sieci i korzysta z nich.
Wychowanie fizyczne	-omawia zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą i w górach w różnych porach roku, -omawia konsekwencje zdrowotne stosowania używek w odniesieniu do podejmowania aktywności fizycznej, -wymienia zasady bezpiecznego korzystania ze sprzętu sportowego, -wymienia najczęstsze przyczyny oraz okoliczności wypadków i urazów, w czasie zajęć ruchowych,omawia sposoby zapobiegania im, -wskazuje zagrożenia związane z uprawianiem niektórych dyscyplin sportu.
WOS	-rozpoznaje zachowania związane z przemocą fizyczną i psychiczną, w tym werbalną, wobec siebie i innych, wymienia osoby i instytucje, które należy powiadomić w takich sytuacjach, -przedstawia korzyści i zagrożenia wynikające z korzystania z zasobów Internetu, rozpoznaje przemoc w cyberprzestrzeni i wyjaśnia, jak należy na nią reagować, -wyjaśnia na jakich zasadach nieletni odpowiadają za popełnienie wykroczeń i przestępstw, -przedstawia uprawnienia policjantów i funkcjonariuszy innych służb porządkowych oraz swoje prawa w kontakcie z tymi służbami.
Technika	-przewiduje zagrożenia płynące z niewłaściwego użytkowania sprzętu technicznego, -analizuje sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu podczas pracy z narzędziami i urządzeniami (procedura postępowania podczas wypadku przy pracy, umiejętność udzielenia pierwszej pomocy)
Edukacja dla	-wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń (pochodzenia

bezpieczeństwa	naturalnego i wywołane przez człowieka), -wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach, rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe, omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmu,
Wychowanie do życia w rodzinie	-świadomie i odpowiedzialnie korzysta ze środków społecznego przekazu, w tym z Internetu, dokonując wyboru określonych treści i limitując czas im poświęcony.

XIII. TREŚCI WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE REALIZOWANE W POSZCZEGÓLNYCH KLASACH (harmonogram – załącznik 1)

XIV. SZCZEGÓŁOWE PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH:

1.Wulgarne słownictwo
2.Wagary
3.Samowolne opuszczanie szkoły w czasie zajęć lekcyjnych lub zorganizowanych wyjazdów szkolnych
4.Stosowanie przemocy fizycznej lub psychicznej
5.Używanie substancji szkodliwych dla zdrowia
6.Podejrzenie, że uczeń w szkole jest w stanie odurzenia
7.Podejrzenie, że uczeń posiada przy sobie substancję mogącą być substancją psychoaktywną
8.Znalezienie na terenie szkoły substancji przypominającej narkotyk
9.Postępowanie wychowawcy (nauczyciela) w momencie wypadku dziecka w szkole
10.Usiłowanie popełnienia samobójstwa lub zamiaru samobójczego
11.Śmierć samobójcza ucznia na terenie szkoły i poza nią
12.Popełnienie czynu karalnego
13.W przypadku otrzymania zgłoszenia o podłożeniu ładunku wybuchowego lub telefonicznego odebrania zgłoszenia o podłożeniu ładunku wybuchowego
14.Wybuchu pożaru lub podłożenia ognia (procedura uzupełniona)
15.Kontakt z mediami w sytuacji kryzysowej
16.Agresywne zachowanie rodzica lub opiekuna. Agresywne zachowanie ucznia
17.Nadużywanie telefonów komórkowych

1. Wulgarne słownictwo

Gdy nauczyciel jest świadkiem używania przez ucznia wulgarnego słownictwa ma bezwzględny obowiązek zareagowania.

- . Sam przeprowadza rozmowę z uczniem

- Wpisuje informację dla rodziców do dziennika lub zeszytu wychowawczego.
- Powiadamia wychowawcę klasy

Jeżeli świadkiem stosowania wulgarnego słownictwa jest pracownik obsługi, zgłasza ten fakt wychowawcy klasy lub dyrektorowi.

W przypadku powtarzających się zachowań wychowawca:

- Przeprowadza rozmowę z rodzicami / opiekunami ucznia i sporządza krótką notatkę z przeprowadzonej rozmowy.
- Powiadamia dyrektora, który udziela uczniowi upomnienia lub podejmuje inne kroki przewidziane w statucie szkoły.

2. Wagary

W sytuacji, gdy wychowawca lub nauczyciel podejrzewa, że uczeń jest nieobecny w szkole z powodu wagarów:

- Nauczyciel natychmiast kontaktuje się z wychowawcą
- Wychowawca natychmiast kontaktuje się z rodzicem.
- Jeżeli podejrzenia się potwierdziły, po przyjściu ucznia do szkoły przeprowadza z nim rozmowę wychowawczą.
- Zgłasza tę sprawę dyrektorowi (wicedyrektorowi), który przeprowadza z uczniem rozmowę motywującą, spisuje kontrakt lub podejmuje inne środki oddziaływania wychowawczego.
- Jeżeli uczeń nadal uporczywie wagaruje, pedagog zgłasza ten fakt do Sądu Rodzinnego i Nieletnich z uwagi na zagrożenie demoralizacją.

3.Samowolne opuszczanie szkoły w czasie zajęć lekcyjnych lub zorganizowanych wyjazdów szkolnych

- Pracownik szkoły, który stwierdził, że uczeń samowolnie opuścił teren szkoły, zgłasza ten fakt wychowawcy klasy, a jeżeli ten jest nieobecny pedagogowi, dyrektorowi (wicedyrektorowi) szkoły.
- Uczeń otrzymuje uwagę w Dzienniku(Zeszycie Uwag).
- Ww. osoby niezwłocznie zawiadamiają rodziców i umawiają się na rozmowę.
- Z uczniem przeprowadzana jest rozmowa ostrzegawcza w obecności rodzica.
- Jeżeli uczeń nadal uporczywie opuszcza szkołę w czasie lekcji pedagog/dyrektor zgłasza ten fakt do Sądu Rodzinnego i Nieletnich z uwagi na zagrożenie demoralizacją.

4.Stosowanie przemocy fizycznej lub psychicznej.

- Nauczyciel, pracownik szkoły, który jest świadkiem stosowania przemocy ma obowiązek zareagować w celu zabezpieczenia przed dalszą agresją.
- Nauczyciel, pracownik szkoły zgłasza ten fakt wychowawcy klasy.
- Wychowawca przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z uczniem, sporządza notatkę i powiadamia rodziców.
- Wychowawca, jeżeli sytuacja tego wymaga, zgłasza ten fakt pedagogowi/dyrektorowi szkoły.

- W szczególnych przypadkach powtarzających się aktów agresji lub w przypadkach szczególnie drastycznych, pedagog/dyrektor szkoły zgłasza te fakty policji.

5.Używanie substancji szkodliwych dla zdrowia.

1. W przypadku zauważenia przyjmowania przez ucznia leków:
- Nauczyciel pyta ucznia i sprawdza, co to za lek; a w przypadku nieznajomości leku zapisuje jego nazwę i podaje ją wychowawcy lub pedagogowi/dyrektorowi.
- Wychowawca w przypadku wątpliwości ma obowiązek skontaktować się z rodzicami ucznia, czy lek jest przyjmowany za ich wiedzą i zgodnie z zaleceniami lekarza, w uzasadnionych przypadkach zatrzymać lek do czasu kontaktu z rodzicami.
- Nauczyciel, który znajdzie leki lub inne substancje niebezpieczne, ma obowiązek zabezpieczyć je i zgłosić ten fakt pedagogowi/dyrektorowi szkoły.
- Pracownik szkoły, który był świadkiem lub dowiedział się o używaniu przez ucznia tytoniu, alkoholu, środków psychoaktywnych lub narkotyków powiadamia niezwłocznie wychowawcę klasy i pedagoga/dyrektora.
- Wychowawca lub pedagog/dyrektor przeprowadza rozmowę z uczniem i wzywa rodzica.
- Uczeń i rodzic są powiadamiani o konsekwencjach takiego zachowania (zgodnie ze statutem szkoły).
- W przypadku stwierdzenia na terenie szkoły narkotyków lub innych środków psychomodyfikujących pedagog/dyrektor zawiadamia policję.
- Za używanie substancji psychoaktywnych uczeń otrzymuje co najmniej naganę dyrektora szkoły.
- Jeżeli sytuacje używania szkodliwych substancji powtórzą się, dyrektor: zgłasza problem zagrożenia demoralizacją do Sądu Rodzinnego i Nieletnich
- W razie potrzeby psycholog szkolny udostępnia rodzicom adresy placówek terapeutycznych.

6.Podejrzenie, że uczeń w szkole jest w stanie odurzenia.

- Pracownik szkoły powiadamia wychowawcę lub pedagoga/dyrektora.
- Uczeń pod opieką osoby dorosłej jest odizolowany od reszty uczniów.
- W razie potrzeby wychowawca wzywa lekarza.
- Wychowawca lub pedagog/dyrektor wzywa rodzica i zobowiązuje go do odebrania ucznia ze szkoły.
- Wychowawca sporządza notatkę zawierającą m.in.: czas, miejsce, opis sytuacji, listę świadków.
- W sytuacji, gdy rodzic odmawia odebrania dziecka lub brak jest kontaktu z rodzicem pedagog/dyrektor szkoły zawiadamia policję.
- W sytuacji, gdy uczeń zaprzecza, że jest pod wpływem substancji odurzającej pedagog/dyrektor szkoły ma prawo wezwać policję w celu sprawdzenia jego stanu trzeźwości.
- W razie potrzeby psycholog szkolny udostępnia rodzicom adresy placówek terapeutycznych.

7.Podejrzenie, że uczeń posiada przy sobie substancję mogącą być substancją psychoaktywną.

- Nauczyciel, w obecności innej osoby dorosłej, ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość plecaka i kieszeni (nauczyciel nie ma prawa samodzielnie przeszukiwać ucznia).
- Nauczyciel informuje o tym fakcie wychowawcę, pedagoga i dyrekcję szkoły.
- Wychowawca wzywa rodziców do natychmiastowego stawiennictwa.
- W przypadku, gdy uczeń odmawia przekazania substancji i pokazania

zawartości plecaka i kieszeni, dyrektor szkoły wzywa policję.

- Jeżeli uczeń dobrowolnie odda substancję, nauczyciel zabezpiecza ją i przekazuje bezzwłocznie w ręce policji, która wszczyna postępowanie wyjaśniające.
- Nauczyciel sporządza notatkę z zaistniałego zdarzenia.

8. Znalezienie na terenie szkoły substancji przypominającej narkotyk.

W przypadku znalezienia substancji przypominającej narkotyk pracownik powinien:

- Zabezpieczyć tę substancję, uniemożliwić dostęp uczniów do niej.
- Powiadomić o tym zdarzeniu dyrektora szkoły i przekazać substancję pedagogowi/dyrektorowi szkoły.
- Dyrektor/pedagog szkoły wzywa policję.
- Po przyjeździe policji pracownik udziela informacji dotyczących szczegółów zdarzenia.
- Sporządza notatkę zawierającą m.in.: czas zajścia znalezienia, miejsce, opis sytuacji, świadków.

9.Postępowanie wychowawcy (nauczyciela) w momencie wypadku dziecka w szkole.

- Nauczyciel udziela pierwszej pomocy.
- Pracownik Szkoły, który otrzymał wiadomość o wypadku ucznia lub był jego świadkiem:

a) niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, tzn. sprowadza fachową pomoc

medyczną, a w miarę możliwości udziela poszkodowanemu pierwszej pomocy;

• nie dopuszcza do zajęć lub przerywa je, wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia,

• niezwłocznie powiadamia pedagoga/dyrektora Szkoły.

Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą – przywołuje innego nauczyciela lub pedagoga np. uczącego w najbliższej sali i prosi o nadzór nad swoimi uczniami.

- Nauczyciel zawiadamia o zaistniałej sytuacji rodziców i dyrektora (wicedyrektora szkoły) lub pedagoga. Powiadamiając rodzica o zdarzeniu ,ustala z nim:

a) potrzebę wezwania pogotowia,
b) potrzebę wcześniejszego przyjścia rodzica,
c) godzinę odbioru dziecka ze Szkoły w dniu zdarzenia.

Dziecko musi zostać odebrane przez rodzica, a dopóki rodzic się nie zgłosi, opiekę nad dzieckiem sprawuje pielęgniarka lub nauczyciel. Nie można dziecka, które uległo lekkiemu wypadkowi, wypuścić samego ze szkoły, nawet, gdy skończyło lekcje.

Uczeń (przy lekkich przypadkach) może pozostać w szkole tylko na wyraźne życzenie rodzica.

- Nauczyciel wyjaśnia okoliczności wypadku.

- Wychowawca (pracownik szkoły) ustala jak najbardziej szczegółowo o okoliczności wypadku i sporządza notatkę zawierającą m.in.: czas zajścia wypadku, miejsce, opis sytuacji, świadków.
- Nauczyciel dba o kontakt z rodzicami poszkodowanego dziecka, w celu wyjaśnienia przyczyn wypadku i poznania stanu zdrowia dziecka.

• W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) nauczyciel lub dyrektor Szkoły wzywa pogotowie ratunkowe.

• O każdym groźnym wypadku dyrektor Szkoły zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący i współpracującego ze Szkołą pracownika służby BHP.

• O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor Szkoły zawiadamia niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.

• O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor Szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.

• Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez Zespół powypadkowy.

• Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem Szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.

• Dyrektor Szkoły prowadzi rejestr wypadków.

10. Usiłowanie popełnienia samobójstwa lub zamiaru samobójczego

A. Kontakt, komunikacja i wsparcie:

1. Pracownik szkoły, który dowiedział się o zamiarze lub usiłowaniu popełnienia samobójstwa ucznia (w szkole lub poza szkołą) natychmiast nawiązuje i podtrzymuje kontakt niewerbalny i werbalny z dzieckiem.

2. Następnie zawiadamia niezwłocznie dyrekcję szkoły.

B. Dyrektor szkoły zapewnia uczniowi bezpieczeństwo fizyczne poprzez:

1. Stałą obecność z uczniem osoby dorosłej.

2. Udzielenie w razie potrzeby pierwszej pomocy.

3. Zawiadomienie rodziców ucznia, pogotowia ratunkowego, ewentualnie policji.

4. Izolację ucznia od grupy rówieśniczej.

C. Dyrektor szkoły:

1. Zawiadamia organ nadzoru pedagogicznego o zaistniałej sytuacji.

2. Przekazuje ucznia rodzicom i ewentualnie służbom ratunkowym z przygotowaną wcześniej informacją o możliwości pomocy specjalistycznej dla ucznia i jego rodziców.

D. Następnie Dyrektor koordynuje:

1. Powołanie Doraźnego Zespołu Kryzysowego do zdiagnozowania sytuacji i podejmowania działań interwencyjnych.

2. Zespół nawiązuje współpracę z instytucjami, które mogą pomóc w rozwiązaniu sytuacji kryzysowej .

3. Interwencję w środowisku rówieśniczym ucznia prowadzoną przez: psychologa szkolnego lub psychologa z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej (ewentualnie z Poradni Zdrowia Psychicznego) lub inną osobę przeszkoloną w interwencji kryzysowej na terenie szkół placówek

oświatowych – w celu prewencji naśladownictwa i pomocy uczniom w odreagowaniu stresu.
4. Spotkanie dla wychowawcy, nauczycieli uczących ucznia i Rady Pedagogicznej w celu:
a. poinformowania o zaistniałej sytuacji i jej przebiegu,
b. pomocy nauczycielom i pracownikom szkoły w odreagowaniu stresu psychicznego,
c. diagnozy sytuacji życiowej ucznia i formułowania sposobów pomocy uczniowi.
d. Dyrektor szkoły zapewnia realizację planu zapobiegania ostrym sytuacjom kryzysowym:
1. Wspieranie ucznia po zamiarze lub usiłowania samobójstwa i jego rodziny poprzez:
a. pomoc w uzyskaniu przez ucznia i jego rodzinę wsparcia specjalistycznego (medycznego, psychologicznego),
b. realizowanie zaleceń zawartych we wskazaniach specjalistów opiekujących się dzieckiem.
2. Opracowania i wdrażania na terenie szkoły strategii zapobiegania samobójstwom uczniów poprzez:
a. rozpoznanie uczniów z zaburzeniami osobowości i zaproponowanie im pomocy psychologicznej,
b. nawiązanie bliższych kontaktów z młodymi ludźmi,
c. zmniejszenie ich negatywnych emocji wynikających ze stresu psychicznego,
d. zwracanie uwagi i uczenie się, jak w wypowiedziach i/lub w zmianie zachowania niewerbalnego wcześnie rozpoznawać sygnały ostrzegające o samobójstwie,
e. pomaganie w nauce uczniom o mniejszych umiejętnościach,
f. zwracanie uwagi na przypadki wagarowania,
g. eliminowanie używania alkoholu i narkotyków,
h. ograniczenie dostępu uczniów do środków umożliwiających popełnienie samobójstwa na terenie szkoły.
i. podjęcie działań, w miejscu pracy nauczycieli i innych członków personelu szkoły zmniejszających stres zawodowy.

11. Śmierć samobójcza ucznia na terenie szkoły i poza nią.

A. W każdym przypadku wykrycia próby samobójczej na terenie szkoły
• pracownik, który pierwszy dotrze na miejsce zdarzenia:
a. udziela pierwszej pomocy niemedycznej,
b. informuje innego pracownika szkoły celem powiadomienia dyrekcji
d. pozostaje w miejscu zdarzenia do przybycia właściwych służb
e. dyrekcja zapewnia obecność drugiego pracownika celem izolacji miejsca zdarzenia oraz pomocy w prowadzeniu pierwszej pomocy
• dyrektor szkoły
1. Niezwłocznie kontaktuje się w sytuacji próby samobójczej lub śmierci samobójczej dokonanej na terenie szkoły z:
a. służbami medycznymi
b. rodzicami
c. policją, prokuraturą
d. organem nadzoru pedagogicznego
2. Powiadamia rodziców o wydarzeniu.
3. Organizuje i udziela niezbędnej pomocy służbom ratowniczym i policji.
4. Podejmuje decyzje o dalszej organizacji pracy szkoły w danym dniu.

5. Organizuje interwencję grupową lub indywidualną dla uczniów i nauczycieli.
B. Dyrektor szkoły podejmuje następujące działania w sytuacji śmierci samobójczej poza szkołą:
1. Powiadamia nadzór pedagogiczny.
2. Organizuje interwencję w środowisku rówieśniczym ucznia i nauczycieli.

12. Popełnienie czynu karalnego

W przypadku, gdy uczeń na terenie szkoły popełni czyn karalny, pracownik szkoły:

- Informuje dyrektora/pedagoga szkoły.
- Sporządza notatkę opisującą zdarzenie.
- Dyrektor szkoły wzywa policję i zawiadamia rodziców.
- Dyrektor szkoły zabezpiecza do czasu przyjazdu policji wszystkie przedmioty związane z popełnionym czynem.
- Policja prowadzi dochodzenie w tej sprawie.

13.W przypadku otrzymania zgłoszenia o podłożeniu ładunku wybuchowego lub telefonicznego odebrania zgłoszenia o podłożeniu ładunku wybuchowego

- Należy natychmiast powiadomić dyrekcję szkoły.
- Dyrektor podejmuje decyzję o:

a. powiadomieniu policji – 112, 997
b. przerwaniu lekcji
c. przeprowadzeniu ewakuacji uczniów
d. zabezpieczeniu dokumentów.

- Uczniom i pracownikom szkoły nie wolno dotykać przedmiotów, urządzeń, które budzą podejrzenie.
- Należy zachować spokój nie dopuścić do paniki.
- Do czasu przybycia policji akcją kieruje dyrektor szkoły.

14.Wybuchu pożaru lub podłożenia ognia

Osoba, która zauważyła pożar:
1. Powiadamia i ostrzega o pożarze w każdy dostępny sposób a w szczególności sygnałem dźwiękowym trzy długie dzwonki
2. Należy niezwłocznie powiadomić:
• Państwową Straż Pożarną 998, 112
3. Należy zawiadomić dyrekcję szkoły.
4. Przeprowadza się natychmiastową ewakuację.
5. Do czasu przybycia straży pożarnej akcją ewakuacji kieruje dyrektor szkoły.
Zasady ewakuacji osób z obiektu zagrożonego:
1. Decyzję o ewakuacji podejmuje dyrektor szkoły lub osoba kierująca akcją.
2. Dyrektor szkoły zabezpiecza dokumenty szkolne.
3. Okna w opuszczanych salach zostają zamknięte.
4. Drzwi sal zostają zamknięte.

5. W przypadku ewakuacji podczas lekcji uczniowie ewakuują się zgodnie z zajmowanymi klasami, w przypadku przebywania na przerwie nauczyciele i uczniowie udają się do klasy, w której ma się odbywać następna lekcja.
6. Nauczyciele uczestniczący w ewakuacji liczą dzieci, sprawdzają czy wszyscy uczniowie opuścili ewakuowane pomieszczenie.
7. Nauczyciele uczestniczący w ewakuacji zabierają na miejsce zbiórki z ewakuowanej klasy dzienniki.
8. Ewakuację prowadzi się w sposób zorganizowany, według opracowanych i oznaczonych dróg ewakuacyjnych.
9. W czasie ewakuacji nauczyciele uczący w poszczególnych salach lekcyjnych, zapewniają właściwą organizację ruchu, nie dopuszczają do wybuchu paniki.
10. Miejscem zbiórki uczniów jest boisko szkolne.

15. Kontakt z mediami w sytuacji kryzysowej:

Osoba, do której zwracają się przedstawiciele mediów:

- Nauczyciel nieupoważniony przez dyrektora nie udziela informacji.
- Zawiadamia niezwłocznie dyrektora.
- Kieruje przedstawiciela mediów do dyrektora.
- Dyrektor udziela niezbędnych informacji.
- W szczególnych przypadkach dyrektor udziela pełnomocnictwa wybranym osobom do udzielania informacji mediom.

16.Agresywne zachowanie rodzica lub opiekuna

Gdy nauczyciel jest świadkiem używania agresywnego zachowania osoby dorosłej wobec ucznia, ma bezwzględny obowiązek zareagowania.
Nauczyciel:

- Zapewnienia bezpieczeństwo uczniowi przez np.:

stanięcie między uczniem, a osobą dorosłą, odizolowanie ucznia od agresywnej osoby dorosłej, doprowadzenie do opuszczenia przez osobę dorosłą pomieszczenia, w którym się znajdują.

- Podejmuje próbę wyjaśnienia sytuacji.
- W przypadku narastającej agresji wzywa pomocy.
- Powiadamia dyrektora szkoły.
- W uzasadnionym przypadku dyrektor wzywa policja.
- Powiadamia wychowawcę klasy.
- Nauczyciel sporządza i przekazuje dyrektorowi notatkę służbową.

B. Agresywne zachowanie ucznia
Gdy nauczyciel jest świadkiem agresywnego zachowania ucznia, powinien:

- Zapewnić bezpieczeństwo pozostałych uczniów.
- Podjąć próbę uspokojenia osoby agresywnej.
- Podjąć działania zmierzające do odizolowania agresywnego ucznia i pozostawienia go pod opieką osoby dorosłej.
- Powiadomić wychowawcę klasy.
- Sporządzić notatkę służbową.

Wychowawca:

- Wyjaśnia zaistniałą sytuację.
- Przeprowadza rozmowę z uczniem oraz z klasą.
- Wzywa rodziców i przeprowadza z nimi rozmowę.
- Przekazuję informację dyrektorowi .
- Dyrektor z wychowawcą podejmują decyzję o dalszych działaniach.

Gdzie szukać pomocy:
Policja **– 112, 997**
Młodzieżowy Telefon Zaufania – **9288**

17.Nadużywanie telefonów komórkowych

- W szkole obowiązuje zakaz używania telefonów komórkowych .
- W przypadku używania telefonu uczeń jest zobowiązany do wyłączenia go i oddania nauczycielowi.
- Nauczyciel informuje rodzica o zaistniałej sytuacji i oddaje telefon rodzicowi lub opiekunowi prawnemu.
- Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za przyniesione przez ucznia wartościowe przedmioty, np.: telefony komórkowe, tablety, itp…

XV. Ewaluacja programu.

Program poddawany jest ewaluacji i weryfikowany według potrzeb- ma charakter otwarty. Formy ewaluacji:

- obserwacja (wychowawcy klas)
- ankiety dla uczniów,
- ankiety dla rodziców,
- wywiad (dyrektor szkoły, rada rodziców)
- rozmowy z uczniami
- rozmowy z rodzicami
- analiza dokumentów
- obserwacja i ocena zachowań

Każdy wychowawca opracowuje na początku roku szkolnego plan działań wychowawczo-profilaktycznych , własny program godzin wychowawczych , zgodny ze „Szkolnym Programem Wychowawczo-Profilaktycznym”, w którym uwzględnia specyficzne zadania wynikające z potrzeb uczniów i rodziców.

Stworzony program powinien być realizowany przez wszystkich pracowników szkoły, na zajęciach lekcyjnych, przerwach, zajęciach pozalekcyjnych, wycieczkach. Tylko jednolite oddziaływania gwarantują efekty jego realizacji.

Treści wychowawczo – profilaktyczne realizowane w klasach I – III

Obszar	Zadania	Zadania szczegółowe	Osoba odpowiedzialna
Zdrowie – edukacja zdrowotna	• zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia; • zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej; • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym; • kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie; • rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku; • kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo-skutkowego; • uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin; • kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki	1. Moje mocne strony - eduterapeutica Aktywna Tablica. 2. Dlaczego śmiech to zdrowie? Uniwersytet dzieci. 3. Kształtowanie odpowiedzialności za stan naszej planety - uczestnictwo w akcjach ekologicznych. 4. Wyrabianie nawyków i przyzwyczajeń związanych z higieną własnego ciała oraz prawidłowym odżywianiem. 5. Organizowanie wycieczek rekreacyjno-krajoznawczo - poznawczych w różnych porach roku. 6. Udział uczniów w programach „Pij mleko”, „Owoce i warzywa w szkole”. 7. Udział w konkursach i działaniach promujących zdrowy styl życia.	Nauczyciel kształcenia zintegrowanego pedagog, rodzice, pielęgniarka
Relacje-	• kształtowanie podstawowych umiejętności	1. Jestem asertywny - eduterapeutica Aktywna	Nauczyciel

kształtowanie postaw społecznych	komunikacyjnych; • rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń; • kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł; • kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej; • przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi; • zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju; • rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów.	Tablica. 2. Jak mówić o tym, co czuję? Uniwersytet dzieci. 3. Co zrobić, kiedy nic nie mogę zrobić? Uniwersytet dzieci. 4. Sposoby radzenia sobie z krytyką - eduterapeutica Aktywna Tablica. 5. Dobra zabawa to wspólna zabawa - eduterapeutica Aktywna Tablica. 6. Propagowanie kultury słowa i zwalczanie wulgaryzmów w słownictwie uczniów. 7. Stwarzanie sytuacji integrujących zespół klasowy poprzez organizowanie wspólnych imprez. 8. Kształtowanie świadomości i tolerancji wobec osób niepełnosprawnych. 9. Światowy Dzień Świadomości Autyzmu – budowanie świadomości oraz rozwijanie empatii.	kształcenia zintegrowanego pedagog
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	• kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiadania się; • kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji,	1. Szanujmy się - eduterapeutica Aktywna Tablica. 2. Wyśmiewaniu stop - eduterapeutica Aktywna Tablica. 3. Nie moje, nie dotykam - eduterapeutica Aktywna Tablica. 4. Przybliżanie historii Polski, symboli narodowych oraz kształcenie właściwego	Nauczyciel kształcenia zintegrowanego pedagog

	• kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji; • inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, • przygotowanie do radzenie sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań; • kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji; • kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka, • kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw.	zachowania się wobec nich. 5. Stwarzanie sytuacji wychowawczych utrwalających kulturalne zachowanie się w miejscach publicznych i środkach komunikacji miejskiej.. 6. Słuchanie i nauka pieśni patriotycznych. 7. Uczenie dzieci szacunku, miłości do rodziców i ich pracy.	
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych	• zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych; • kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz	1. Jak bezpiecznie korzystać z sieci? 2. Czy internet może mnie śledzić? 3. Jak rozpoznać fałszywe treści w Internecie 4. Dlaczego sport to samo zdrowie? 5. Mechanizm uzależnień - eduterapeutica Aktywna Tablica. 6. Skutki uzależnień - eduterapeutica Aktywna Tablica. 7. Przekazywanie wiedzy na temat zasad bezpieczeństwa w szkole i poza nią w różnych porach roku, udzielanie pierwszej	Nauczyciel kształcenia zintegrowanego pedagog terapeuta - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

	niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, internetu i multimediów;	pomocy. 8. Wyrabianie nawyków właściwego zachowania się w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia: udział w próbnej ewakuacji szkoły. 9. Czy wiem,jak się zachować w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia?Pierwsza pomoc przedmedyczna. 10. Gdzie uzyskam pomoc w sytuacjach trudnych?	

W trakcie zajęć z wychowawcą nauczyciel uwzględnia m.in. zagadnienia:
1) tworzenie dobrych relacji w różnych społecznościach i przygotowanie do pełnienia różnych ról, w tym w rodzinie;
2) budowanie własnego światopoglądu, wewnętrznego systemu wartości i sądów etycznych;
3) rozwiązywanie konfliktów i zapobieganie sytuacjom konfliktowym;
4) rozpoznawanie zachowań ryzykownych i wykorzystywanie strategii ich unikania;
5) podejmowanie refleksji na temat własnej roli w różnych wspólnotach;
6) kształtowanie kompetencji społecznych i rozwijanie uważności na potrzeby różnych osób i grup;
7) kształtowanie kompetencji osobistych i rozwijanie własnej sprawczości;
8) bezpieczne zachowanie się w sytuacjach zagrożeń występujących w czasie pokoju i w czasie wojny;
9) udzielanie pierwszej pomocy;
10) kształtowanie odpowiedzialności za swoje działania, grupę, klasę, szkołę, wspólnotę lokalną i ojczyznę;
11) podejmowanie refleksji o sobie jako człowieku uczącym się;
12) planowanie własnego rozwoju rozumianego jako proces trwający przez całe życie.

Treści wychowawczo – profilaktyczne realizowane w klasach IV - VI

Obszar	Zadania	Zadania szczegółowe	Osoba odpowiedzialna
Zdrowie – edukacja zdrowotna	• Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości. • Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron. • Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości. • Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego.	1. Poczuj emocje – program profilaktyczny „Godzina dla MŁODYCH GŁÓW” – 2. Uczucia pozytywnie malowane - eduterapeutica Aktywna Tablica. 3. Nazwij potrzeby – program profilaktyczny „Godzina dla MŁODYCH GŁÓW” 4. Potrzebuję pomocy. Jak to zakomunikować?– program profilaktyczny „Godzina dla MŁODYCH GŁÓW” 5. Aktywność fizyczna. Dlaczego mózg potrzebuje ciała – program profilaktyczny „Godzina dla MŁODYCH GŁÓW” 6. Zrozumieć siebie - eduterapeutica Aktywna Tablica. 7. Samoocena – czy jest możliwa? - eduterapeutica Aktywna Tablica. 8. Samoocena – bądź wytrwały, zyskaj moc - eduterapeutica Aktywna Tablica. 9. Skutki niezdrowego odżywiania się. 10. Kształtowanie świadomości i tolerancji wobec osób niepełnosprawnych. 11. Kształtowanie odpowiedzialności za środowisko naturalne. 12. Udział w konkursach i działaniach promujących	Wychowawcy pedagog nauczyciel biologii nauczyciele wychowania fizycznego

		zdrowy styl życia.	
Relacje kształtowanie postaw społecznych	• Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu. • Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy (wolontariat). • Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów. • Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka. • Rozwijanie samorządności.	1. Ja i krytyczne myślenie – program profilaktyczny „Godzina dla MŁODYCH GŁÓW. 2. Jak skutecznie się komunikować? 3. Czy umiem słuchać? - eduterapeutica Aktywna Tablica. 4. Manipulacja – to nie motywowanie - eduterapeutica Aktywna Tablica. 5. Jak przeżyć krytykę - eduterapeutica Aktywna Tablica. 6. Jak dbać o relacje z innymi? Uniwersytet dzieci. 7. Jak się nie bać tego, co nowe? Uniwersytet dzieci. 8. Jak oswoić lęk? Uniwersytet dzieci. 9. Dystans to dobra sprawa - eduterapeutica Aktywna Tablica. 10. Jeden za wszystkich – wszyscy za jednego - eduterapeutica Aktywna Tablica. 11. Światowy Dzień Świadomości Autyzmu – budowanie świadomości oraz rozwijanie empatii.	Wychowawcy pedagog nauczyciele
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	• Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności. • Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie. • Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników które na nie	1. Moje granice – program profilaktyczny „Godzina dla MŁODYCH GŁÓW 2. Jak dbać o swoje granice? Uniwerystet dzieci. 3. Asertywność jest cenna - eduterapeutica Aktywna Tablica. 4. Bądź sobą - eduterapeutica Aktywna Tablica. 5. Jak dbać o poczucie własnej wartości?	Wychowawcy pedagog nauczyciel historii nauczyciele pracownicy obsługi

	wpływają. • Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego. • Wzbogacanie wiedzy o regionie i kraju. • Wpajanie patriotyzmu lokalnego. • Kształtowanie postaw patriotycznych.	Uniwersytet dzieci. 6. Szacunek – wartość ponadczasowa - eduterapeutica Aktywna Tablica. 7. Stawiam na rozwój - eduterapeutica Aktywna Tablica. 8. Odwaga na co dzień - eduterapeutica Aktywna Tablica. 9. Kształtowanie postaw społeczno - moralnych i patriotycznych: rozwijanie szacunku do tradycji, symboli narodowych i śląskich. 10. Propagowanie kultury słowa. 11. Czy łatwo być patriotą? 12. Konsekwencje nieprzestrzegania obowiązujących w szkole zakazów (statut).	
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych	• Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach. • Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku. • Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi, negatywnymi emocjami oraz zachowaniami agresywnymi. • Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci. • Udzielanie pierwszej pomocy.	1. Ja i moje relacje w środowisku online i offline – program profilaktyczny „Godzina dla MŁODYCH GŁÓW 2. Ja i moje bezpieczeństwo offline i online – program profilaktyczny „Godzina dla MŁODYCH GŁÓW 3. Na czym polega higiena cyfrowa? Uniwersytet dzieci. 4. Jak sobie radzić z agresją w sieci? Uniwersytet dzieci. 5. Czy wszystko w Internecie to prawda? 6. Jak świadomie korzystać z social mediów 7. Mechanizm uzależnień - eduterapeutica Aktywna	Wychowawcy pedagog nauczyciele pielęgniarka terapeuta - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

		Tablica. 8. Skutki uzależnień - eduterapeutica Aktywna Tablica. 9. Podatność na uzależnienia - eduterapeutica Aktywna Tablica. 10. Wyśmiewanie się z innych – siła czy lęk? - eduterapeutica Aktywna Tablica. 11. Radzę sobie z negatywnymi emocjami - eduterapeutica Aktywna Tablica. 12. Mobilizujący stres - eduterapeutica Aktywna Tablica. 13. Gdzie uzyskam pomoc w sytuacjach trudnych? 14. Nasza pierwsza pomoc medyczna. 15. Inicjowanie działań z zakresu mediacji rówieśniczej. 16. Uzależnienia behawioralne – warsztaty.	

Rekomendowany program profilaktyki uniwersalnej Smart Skills

Jego celem jest ćwiczenie umiejętności osobistych i społecznych takich jak rozumienie własnych uczuć, komunikowanie ich czy radzenie sobie z trudnymi sytuacjami. Rozwija kompetencje społeczne takie jak: opowiadanie o sobie, odkrywanie swoich mocnych stron, komunikowanie własnych potrzeb, efektywne komunikowanie, odmawianie na niektóre propozycje, stawianie granic, mówienie słów proszę, dziękuję, przepraszam, zarządzanie emocjami. Tematy zajęć: **Poznanie własnych uczuć, Wyrażanie i przyjmowanie uczuć, Przygotowywanie się (organizowanie własnego czasu) Wyrażanie sympatii i przyjaźni, Proszenie o pomoc, Komunikowanie się z innymi, Stawianie sobie celów i nagradzanie siebie, Radzenie sobie z wykluczeniem, Rozmawianie o tym, co trudne, Poszukiwanie pasji, Jak mówić o sobie innym?, Odmawianie, Jak przepraszać innych?, Moje mocne i słabe strony, Wspieranie innych.**

Na rozwijanie u uczniów umiejętności dotyczących bezpiecznego zachowania się w sytuacjach zagrożeń występujących w czasie pokoju i w czasie wojny przeznacza się w klasach IV–VIII szkoły podstawowej co najmniej **1 godzinę zajęć z wychowawcą w miesiącu."**

W trakcie zajęć z wychowawcą nauczyciel uwzględnia m.in. zagadnienia:
1) tworzenie dobrych relacji w różnych społecznościach i przygotowanie do pełnienia różnych ról, w tym w rodzinie;
2) budowanie własnego światopoglądu, wewnętrznego systemu wartości i sądów etycznych;
3) rozwiązywanie konfliktów i zapobieganie sytuacjom konfliktowym;
4) rozpoznawanie zachowań ryzykownych i wykorzystywanie strategii ich unikania;
5) podejmowanie refleksji na temat własnej roli w różnych wspólnotach;
6) kształtowanie kompetencji społecznych i rozwijanie uważności na potrzeby różnych osób i grup;
7) kształtowanie kompetencji osobistych i rozwijanie własnej sprawczości;
8) bezpieczne zachowanie się w sytuacjach zagrożeń występujących w czasie pokoju i w czasie wojny;
9) udzielanie pierwszej pomocy;
10) kształtowanie odpowiedzialności za swoje działania, grupę, klasę, szkołę, wspólnotę lokalną i ojczyznę;
11) podejmowanie refleksji o sobie jako człowieku uczącym się;
12) planowanie własnego rozwoju rozumianego jako proces trwający przez całe życie.

Treści wychowawczo – profilaktyczne realizowane w klasach VII - VIII

Obszar	Zadania	Zadania szczegółowe	Osoba odpowiedzialna
Zdrowie – edukacja zdrowotna	• Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązania – charakteryzującej się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością. • Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych. • Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności. • Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości. • Kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne.	1. Poczuj emocje – program profilaktyczny „Godzina dla MŁODYCH GŁÓW” 2. Nazwij potrzeby – program profilaktyczny „Godzina dla MŁODYCH GŁÓW” 3. Potrzebuję pomocy. Jak to zakomunikować?– program profilaktyczny „Godzina dla MŁODYCH GŁÓW” 4. Aktywność fizyczna. Dlaczego mózg potrzebuje ciała – program profilaktyczny „Godzina dla MŁODYCH GŁÓW” 5. „Od czego zależą moje relacje?” Program RÓWIEŚNICY. 6. „Robot we mnie – dlaczego czasem działam automatycznie” Program RÓWIEŚNICY. 7. Dlaczego emocje innych wywołują emocje w nas? Uniwersytet dzieci. 8. Co mogę zrobić ze swoim smutkiem? Uniwersytet dzieci. 9. Jak nie przejmować się oceną innych? Uniwersytet dzieci. 10. Jaki jestem – moje mocne strony – eduterapeutica Aktywna Tablica. 11. Moje sukcesy - eduterapeutica Aktywna Tablica. 12. Ignoruję złośliwości - eduterapeutica Aktywna	Wychowawcy pedagog nauczyciel biologii nauczyciele

		Tablica. 13. Udział w konkursach i działaniach promujących zdrowy styl życia.	
Relacje kształtowanie postaw społecznych	• Rozwijanie umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron. • Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego poprzez docenianie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, specjalizacji, kompetencji. • Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa.	1. Ja i krytyczne myślenie – program profilaktyczny „Godzina dla MŁODYCH GŁÓW 2. *Jak skutecznie się komunikować?* 3. Jak dbać o relacje z innymi? Uniwersytet dzieci. 4. Jak dbać o równowagę emocjonalną? Uniwersytet dzieci. 5. Porażka – nieodłączny element sukcesu - eduterapeutica Aktywna Tablica. 6. Siła grupy - eduterapeutica Aktywna Tablica. 7. Zabawny relaks – umiejętność współpracy w grupie - eduterapeutica Aktywna Tablica. 8. Światowy Dzień Świadomości Autyzmu – budowanie świadomości oraz rozwijanie empatii.	pedagog, wychowawcy, nauczyciele, wszyscy pracownicy szkoły
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	• Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości. • Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu. • Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności. • Kształtowanie potrzeby celebrowania świat narodowych i lokalnych oraz uczestniczenie w nich	1. Moje granice – program profilaktyczny „Godzina dla MŁODYCH GŁÓW. 2. Między szczerością a rozumem – umiejętność współpracy w grupie - eduterapeutica Aktywna Tablica. 3. Wyśmiewanie się z innych – siła czy lęk - eduterapeutica Aktywna Tablica. 4. Konsekwencje nieprzestrzegania obowiązujących w szkole zakazów (statut). 5. Mój wkład w budowę obecnej i przyszłej Ojczyzny - sumienne wykonywanie obowiązków, odpowiedzialność	Pedagog, wychowawcy, nauczyciel historii, nauczyciele, opiekun wolontariatu, opiekun Samorządu Uczniowskiego

	• Kształtowanie przywiązania do kraju i jego kulturowego dziedzictwa.	za wyniki w pracy i zachowaniu. 6. Polskie akcje humanitarne. 7. Czy jestem patriotą? Znaczenie patriotyzmu w dzisiejszych czasach. 8. Wycieczki do miejsc pamięci narodowej.	
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych	•Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych. •Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów. •Rozwijanie umiejętności podejmowania działań zgodnych ze zweryfikowanymi źródłami wiedzy. •Utrwalanie umiejętności oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i dla innych – określanie alternatywnych rozwiązań problemu. •Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji. •Pierwsza pomoc przedmedyczna.	1. Ja i moje relacje w środowisku online i offline – program profilaktyczny „Godzina dla MŁODYCH GŁÓW 2. Ja i moje bezpieczeństwo offline i online – program profilaktyczny „Godzina dla MŁODYCH GŁÓW 3. „Cyberprzemoc – co warto o niej wiedzieć” Program RÓWIEŚNICY. 4. „Dlaczego krzywdzimy?” Program RÓWIEŚNICY. 5. „Przemoc boli – jak pomóc komuś, kto jej doświadcza?” Program RÓWIEŚNICY. 6. „Czy będąc świadkiem przemocy rówieśniczej mogę coś zmienić?” Program RÓWIEŚNICY. 7. „Jak przetrwać konflikt i nie stracić relacji?” Program RÓWIEŚNICY. 8. „Prywatność online – po co o nią dbać? Program RÓWIEŚNICY. 9. „Jak korzystać z sieci, żeby się rozwijać? Program RÓWIEŚNICY. 10. Jak zadbać o swój wizerunek w sieci? Uniwersytet dzieci 11. Unplagged – zapobieganie uzależnieniom w szkole – program.	Pedagog, wychowawcy, nauczyciele terapeuta - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

		12. Jak radzić sobie ze złością? Uniwersytet dzieci. 13. Dlaczego słowa ranią? Uniwersytet dzieci 14. Inicjowanie działań z zakresu mediacji rówieśniczej. 15. Profilaktyka uzależnień – warsztaty. 16. Pierwsza pomoc przedmedyczna – warsztaty.	
Orientacja zawodowa	•Pomoc uczniom w określeniu swoich mocnych stron,zainteresowań,predyspozycji. •Przygotowanie do dokonania trafnego wyboru dalszego kierunku kształcenia. •Przygotowanie uczniów do aktywności zawodowej i odnalezienia się na rynku pracy. •Pomoc w pogłębianiu wiedzy o interesujących ich zawodach. •Propagowanie wartości,uświadamianie wpływu osiąganych wyników na dalszą naukę i karierę zawodową,	1. Wielkie marzenia – małe zadania - eduterapeutica Aktywna Tablica. 2. Spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych. 3. Struktura i warunki przyjęcia do szkół ponadpodstawowych. 4. Gromadzenie dokumentów do szkół ponadpodstawowych. 5. Praca - przyjemnością czy karą? 6. Wybór zawodu. Ankieta ,,Kim chciałbym zostać". 7. Kierunek zawód – mapa karier. 8. Zajęcia z doradcą zawodowym. 9. Udział w dniach otwartych szkół ponadpodstawowych.	Pedagog, wychowawcy, pracownicy PPP, przedstawiciele szkół średnich, doradca zawodowy

Rekomendowany program profilaktyki uniwersalnej Smart Skills

Jego celem jest ćwiczenie umiejętności osobistych i społecznych takich jak rozumienie własnych uczuć, komunikowanie ich czy radzenie sobie z trudnymi sytuacjami. Rozwija kompetencje społeczne takie jak: opowiadanie o sobie, odkrywanie swoich mocnych stron, komunikowanie

własnych potrzeb, efektywne komunikowanie, odmawianie na niektóre propozycje, stawianie granic, mówienie słów proszę, dziękuję, przepraszam, zarządzanie emocjami. Tematy zajęć: **Poznanie własnych uczuć, Wyrażanie i przyjmowanie uczuć, Przygotowywanie się (organizowanie własnego czasu) Wyrażanie sympatii i przyjaźni, Proszenie o pomoc, Komunikowanie się z innymi, Stawianie sobie celów i nagradzanie siebie, Radzenie sobie z wykluczeniem, Rozmawianie o tym, co trudne, Poszukiwanie pasji, Jak mówić o sobie innym?, Odmawianie, Jak przepraszać innych?, Moje mocne i słabe strony, Wspieranie innych.**

Na rozwijanie u uczniów umiejętności dotyczących bezpiecznego zachowania się w sytuacjach zagrożeń występujących w czasie pokoju i w czasie wojny przeznacza się w klasach IV–VIII szkoły podstawowej co najmniej 1 godzinę zajęć z wychowawcą w miesiącu."

W trakcie zajęć z wychowawcą nauczyciel uwzględnia m.in. zagadnienia:

1) tworzenie dobrych relacji w różnych społecznościach i przygotowanie do pełnienia różnych ról, w tym w rodzinie;
2) budowanie własnego światopoglądu, wewnętrznego systemu wartości i sądów etycznych;
3) rozwiązywanie konfliktów i zapobieganie sytuacjom konfliktowym;
4) rozpoznawanie zachowań ryzykownych i wykorzystywanie strategii ich unikania;
5) podejmowanie refleksji na temat własnej roli w różnych wspólnotach;
6) kształtowanie kompetencji społecznych i rozwijanie uważności na potrzeby różnych osób i grup;
7) kształtowanie kompetencji osobistych i rozwijanie własnej sprawczości;
8) bezpieczne zachowanie się w sytuacjach zagrożeń występujących w czasie pokoju i w czasie wojny;
9) udzielanie pierwszej pomocy;
10) kształtowanie odpowiedzialności za swoje działania, grupę, klasę, szkołę, wspólnotę lokalną i ojczyznę;
11) podejmowanie refleksji o sobie jako człowieku uczącym się;
12) planowanie własnego rozwoju rozumianego jako proces trwający przez całe życie.